

RIJKSMUSEUM
VAN OUDHEDEN

Jaarrekening 2020

Inhoudsopgave

Bestuursverslag.....	3
Doel, missie, bestaansreden instelling.....	3
Kwalitatieve en kwantitatieve beschrijving van de activiteiten.....	4
Internationaal belang.....	6
Reflectie op het beheer van de collectie.....	8
Huisvesting.....	10
Financiële positie.....	10
Risicomanagement.....	13
Overig.....	15
Ontwikkelingen na balansdatum: Coronavirus.....	16
Verslag van de Raad van Toezicht.....	17
Jaarrekening 2020.....	24
Balans per 31 december 2020.....	24
Categoriale exploitatierekening.....	25
Toelichting bij de Jaarrekening 2020.....	27
Algemeen.....	27
Grondslagen voor de financiële verslaglegging.....	27
Toelichting op de balans.....	32
Toelichting op de categoriale exploitatierekening.....	39
Toelichting op de functionele exploitatierekening.....	41
WNT verantwoording.....	42
Goedkeuring en vaststelling.....	44
Overige gegevens.....	45
Gebeurtenissen na balansdatum.....	45
Private fondsen op naam.....	45
Prestatieverantwoording.....	47
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	50

Bestuursverslag

Statutaire naam: Stichting Rijksmuseum van Oudheden

Vestigingsplaats: Leiden

Kamer van Koophandel-nummer: 41169522

RSIN: 804126380

Adresgegevens: Postbus 11114, 2301 EC Leiden

Website: www.rmo.nl

Telefoon: 071 - 5163 106

Doel, missie, bestaansreden instelling

Het Rijksmuseum van Oudheden is het centrale podium in Nederland waar de oudheid en de archeologie voor een divers publiek tot leven wordt gebracht. Door middel van tentoonstellingen, educatie, publieke activiteiten, wetenschappelijke bestudering en (inter)nationale uitwisseling verhalen wij over de relevantie van de oudheid in heden en verleden. Als zelfstandige stichting beheert, behoudt en ontsluit het RMO de rijkscollectie aan archeologische voorwerpen.

Inleiding

Het leek een regelmatig jaar te worden met de gebruikelijke hoeveelheid activiteiten, naar aanleiding van en ook los van de tentoonstellingen. De drie hoofddoelstellingen (het museum als leeromgeving, als verbindende factor tussen heden en verleden en als centraal podium van de Oudheid) zouden weer centraal staan. Vanaf 13 maart kreeg het jaar een ongekende wending. Met de eerste van drie Coronasluitingen werden alle nevenactiviteiten, die fysiek zouden plaatsvinden, stopgezet. Evenementen, boekpresentaties, lezingen, cursussen konden, naast het individuele en schoolbezoek, niet meer georganiseerd worden. Het fysieke bezoek kwam vanaf 1 juni weer op gang. Tussen maart en eind mei heeft het RMO vooral ingezet op 'RMO-thuis', om zoveel mogelijk mensen kennis te laten maken met de collectie, via de website en sociale media. Nevenactiviteiten werden na de zomer vooral online georganiseerd, soms in relatie met externe partijen zoals de digitale Week van de Klassieken. Dat geldt evenzeer voor online lessen voor scholen.

Intern zijn alle beheersmaatregelen vanaf 13 maart gecoördineerd door een Coronateam, bestaande uit het managementteam en vier medewerkers. Het hoofd beveiliging was vanaf die datum Corona-coördinator. De medewerkers zijn zestien keer middels een MT-Update per mail transparant ingelicht over de gevolgen van de sluiting en pandemie. En ook in het RMO is digitaal vergaderen de dagelijkse praktijk geworden.

De inzet en toewijding van alle medewerkers en –waar het kon- vrijwilligers is groot geweest. Er is veel van en aan de medewerkers gevraagd op het gebied van thuiswerken, aanpassingen in het eigen werk en het verrichten van andere werkzaamheden. Wij zijn hiervoor eenieder zeer erkentelijk.

Financieel gezien is het museum 2020 goed doorgekomen, mede door de robuuste reserves, het (noodgedwongen) schrappen van uitgaven en de ruimhartige extra steun van het ministerie van OCW en het partnerschap met de BankGiro Loterij. Deze jaarrekening is daarvan het resultaat. Ook het mecenaat van particuliere schenkingen en publieke en private fondsen is hierbij ondersteunend geweest. Voor deze steun is het RMO alle begunstigers uitermate dankbaar.

Bezoekers: Resultaatafspraak is gemiddeld 150.000 bezoekers per jaar.

Een strikt maximaal aantal bezoekers per timeslot, een minimum aan publieksactiviteiten en drie noodgedwongen sluitingen van in totaal drieënhalve maand maakten 2020 tot een lastig jaar. Het bezoekersaantal halveerde van ruim 200.000 in de afgelopen jaren tot 92.022 in 2020. Over de afgesloten subsidieperiode 2017/2020 komt het gemiddelde op 186.849 bezoekers per jaar uit.

Bijna de helft van de bezoekers bezocht het museum in het begin van het jaar, voor de eerste sluiting van 13 maart, ten tijde van de wintertentoonstelling Cyprus. Na de heropening op 1 juni kende het museum naar omstandigheden een goede zomer. Het laatste kwartaal bleef mager, omdat het museum de deuren opnieuw moest sluiten in november en december.

De voorgenomen grote internationale tentoonstelling over de Keizer Domitianus is noodgedwongen verzet naar oktober 2021. In plaats daarvan opende in het najaar de kindertentoonstelling Op zoek naar Toetanchamon en werden de zomertentoonstellingen verlengd.

Het RMO was 35 weken gedurende 49 uur per week open. Bij de Cyprustentoonstellingen waren er maandagopenstellingen en na de eerste Coronasluiting is besloten om zeven dagen per week geopend te zijn om het publiek beter te kunnen spreiden. Bij de kassa wordt het percentage buitenlandse bezoekers geturfd. In 2020 bedroeg het percentage 3,3% procent (2019: 3,8%).

Educatieve activiteiten: Resultaatafspraak is 27.500 scholieren bereiken

Dit aantal is onderverdeeld in primair onderwijs (10.000), voortgezet onderwijs (12.500) en MBO/HO/WO (5.000).

Met 15.238 leerlingen is de doelstelling van 27.500 scholieren in dit Coronajaar logischerwijs niet gehaald. Hiervan werden 1.873 (2019:4.053) leerlingen op de scholen bezocht in het kader van het project Museumdocent in de klas (1.350 PO /523 VO). Het aantal primair onderwijsleerlingen, inclusief op school bezochte leerlingen, was met 6.884 bijna een derde ten opzichte van 2019 (18.476). Het aantal leerlingen uit het voortgezet onderwijs daalde naar 3.786 leerlingen (2019: 15.700). Het aantal mbo/hbo/wo studenten is minder afgenomen: Van 9.724 in 2019 daalde dit naar 4.568. Tezamen met het individuele bezoek komt het aantal kinderen en jongvolwassenen op 27.643 (2019: ruim 69.000).

Type	Doel per jaar	2020	Gem. resultaat 2017/2020
Primair onderwijs	10.000	6.884	11.502
Voortgezet onderwijs	12.500	3.786	12.923
Mbo/hbo/wo	5.000	4.568	7.691
Totaal	27.500	15.238	32.116

Kwalitatieve en kwantitatieve beschrijving van de activiteiten

Tentoonstellingen: resultaatafspraak 12, gerealiseerd 15, exclusief kleine actuele presentaties

De tentoonstellingen zijn in onderstaande tabel gerelateerd aan de drie hoofddoelen die het museum zich heeft gesteld. Het is evident dat bij deze hoofddoelen het leveren van kwaliteit, getoetst aan de begrippen vakmanschap, vernieuwing en oorspronkelijkheid een vereiste is, evenals het bevorderen van educatie en participatie en het aantonen van de maatschappelijke waarde van het museum en zijn activiteiten

Tentoonstelling	Doel: Leeromgeving	Doel: Podium oudheid	Doel: Oudheid versus heden / receptiegeschiedenis
Cyprus - Eiland in beweging	Schoolprogramma's, audiotours, familierondleidingen, publieksboek, lezingen	Grootste expositie ooit over Cyprus	Aandacht voor hedendaagse en klassiek moderne kunstenaars
Chlorakes - Palloures	n.v.t.	Valorisatie bieden voor een opgraving van Universiteit Leiden	n.v.t.
Sakkara – Leven in een dodenstad	Nieuwste inzichten delen	Valorisatie NWO-Vidi project van conservator	Aandacht voor nieuwe technieken
Studio RMO	Tekenatelier, begeleiding van individuele kinderen door vrijwilligers	Restauratie op zaal met uitleg	Aandacht herwaardering van gipsen replica's
Archeologie en toerisme in het Heilige land	Project i.s.m. studenten	Valorisatie bieden aan een NWO-Vidi project	Vroeg 20 ^{ste} -eeuwse fotografie
Textiel uit Egypte	N.v.t.	Textiel voor het eerst in 25 jaar weer getoond	Samenwerking met textielgroep QS2. Opname van hun werken in expositie
Romeinen langs de Rijn	Diversiteit van samenleving langs de Limes tonen	Aandacht voor Limes als toekomstig werelderfgoed	Aandacht voor 20 ^{ste} -eeuwse opgravingsgeschiedenis
Glas	Lezingen en een congres	Grootste glascollectie in Nederland aangevuld met hoogstaand particulier bruikleen	Opdracht verstrekt aan hedendaagse glaskunstenaars
Op zoek naar Toetanchamon	Spelenderwijs leren met interactives, objecten en replica's	Kinderen een toegankelijke expositie bieden	Aandacht Egyptomania vanaf vondst graf
Verbeelding van Egypte	n.v.t.	Geschiedenis van de Egyptologie aan de hand van boeken	Archivalia en antiquarische boeken vanaf 17 ^{de} eeuw
Oud Europa	Resultaat van een NWO-Museumbeurs	Onbekende prehistorische Europacollectie presenteren	Verhaal over geschiedenis en de (her)waardering van de collectie
Retourtje verleden	Uitleg hoe archeologie wettelijk verankerd is geraakt	Verbinding van RMO met veldarcheologie	150 jaar opgraven langs het spoor
Megalithisch Malta	n.v.t.	Prelude als appetizer op grote Malta-tentoonstelling in 2021	Fototentoonstelling
Actualiteiten-presentaties			
Iraanse schenkkannen	n.v.t.	Aanwinst in perspectief	n.v.t.
Ramses VI	n.v.t.	Nieuws brengen	
Zoetekauw	Studentenproject	Valorisatie	
Buiten het museum			
Egypt: land of discoveries	Twee eeuwen Egyptologie overbrengen naar een breed publiek.	n.v.t.	Veel aandacht nieuw technisch onderzoek

Website: Resultaatafspraak 650.000 bezoeken van 533.000 unieke bezoekers

De resultaatafspraak is niet gehaald. Er waren ook minder unieke bezoekers. De daling is van kracht sinds de nieuwe website in oktober 2018 live ging, maar lijkt tot stilstand gebracht. Bij de strategie op het gebied van digitale communicatie zijn overigens de e-mailnieuwsbrief, Facebook en Instagram echter van hetzelfde belang inzake het attenderen van potentiële bezoekers op activiteiten. Deze sociale media hadden een groter bereik in vergelijking met 2019.

Rmo.nl	bezoek 2019	bezoek 2020	verschil
jan/feb	106.787	70.437	-36.350
mrt/mei	141.898	75.106	-66.792
jun/okt	132.418	208.889	76.471
nov/dec	61.488	64.150	2.662
Totaal bezoek	442.591	418.582	-24.009
Unieke bezoekers	288.594	278.854	-9.740

Het bezoek aan de website is direct gerelateerd aan informatie die consumenten, voorafgaand aan hun museumbezoek, tot zich nemen. In de eerste twee maanden was er een daling in het websitebezoek, omdat er ook minder bezoekers in het RMO waren dan het jaar ervoor. In de daaropvolgende drie maanden is er vanwege de Coronasluiting een scherpe daling, die nog scherper zou zijn als er geen online aanbod in het kader van 'RMO Thuis' was geweest. Tussen juni en oktober is er daarentegen een sterke stijging als gevolg van het verplichte reserveringsstelsel. In de laatste twee maanden stabiliseert het aantal door minder bezoek, twee keer sluiting, maar op de momenten dat het RMO wel open was, steeg het websitebezoek door het reserveringsstelsel.

Schoolgebonden activiteiten: resultaatsafpraak is 45 met 4.000 deelnemers

Er hebben 91 schoolgebonden activiteiten plaatsgevonden met 2.152 deelnemers. Dat is meer dan een halvering ten opzichte van 2019 (5.093 deelnemers) en de optelsom van schoolklassen die in het kader van Museumdocent in de Klas werden bezocht, plus (online) colleges die door de conservatoren aan de universiteit of in het museum zijn gegeven, plus enkele diploma-uitreikingen. Het museum biedt met Museumdocent in de klas een alternatief voor docenten en leerlingen, die door afstand, logistiek of kosten niet naar het RMO kunnen komen. In de prestatieverantwoording worden de cijfers nader toegelicht. Het RMO telt het fysieke of digitale bezoek van schoolklassen niet mee bij deze afspraak.

Openbare activiteiten: resultaatsafpraak is 200 met 25.000 deelnemers

Er zijn 394 activiteiten georganiseerd met 20.245 deelnemers, waarvan 2.852 online (2019: 42.321). Dit gebeurde vaak in samenwerking met partners zoals de 165 cursusdagen op het gebied van volwassenonderwijs. De cijfers worden nader toegelicht in de prestatieverantwoording. Het is de optelsom van lezingen, congressen, kinderevenementen, volwassenonderwijs, knutselactiviteiten, evenementen en veel meer. Het zijn activiteiten die de deelnemers met andere ogen naar de collectie laten kijken, nieuwe verhalen laten horen, onbekende objecten tonen en naar verdiepende thema's laten luisteren. Het zijn deze openbare activiteiten die voor gelaagdheid en diversiteit in de kennisoverdracht zorgen.

Internationaal belang

Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen bruiklenen, door het RMO in het buitenland georganiseerde tentoonstellingen, publieks- en wetenschappelijke activiteiten met academische buitenlandse instellingen en RMO-opgravingen. De jaarlijkse opgraving in Egypte kon vanwege de pandemie niet georganiseerd worden. Aan het *Dutch Centre for International Cultural Cooperation* worden de lezingen, bruiklenen en tentoonstellingen gemeld.

Buitenlandse tentoonstellingen

Op de bezoekcijfers heeft het RMO bij buitenlandse tentoonstellingen geen invloed. De ervaring leert dat in het buitenland gemiddeld meer bezoekers de Leidse collectie zien dan in Nederland.

Buitenland	Doel	2017	2018	2019	2020
Bezoekers	120.000	80.000*	359.000	154.883	118.000
Omzet	€100.000	€110.000	€197.000	€474.237	€605.480
Locaties		Tunis, Milaan	Brugge, Montreal	Brugge, Washington	Nagoya Shizuoka

*2017: Afgeronde opgave van Mudec Milaan. In Tunesië zijn geen tellingen bijgehouden.

De tentoonstelling *Egypt. Land of Discoveries* stond klaar voor transport toen de Coronacrisis in Japan losbarstte. Ondanks de gezamenlijke inspanningen van de Tokyo Shimbun en het RMO bleek het niet mogelijk de eerste twee venues doorgang te laten vinden. In augustus ging het in Japan beter met de

besmettingsgraad, wat er in resulteerde dat de derde venue, in het Aichi Prefectural Museum of Art (Nagoya), wel door kon gaan. Transport en opbouw vonden plaats zonder koeriers, vanwege de strenge quarantainemaatregelen. De gevolgen en risico's hiervan zijn uitgebreid afgewogen en voorgelegd aan de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed, voordat de beslissing werd genomen de objecten zonder koeriers naar Japan te sturen.

De tentoonstelling *Queens of the Nile*, die in mei in het Canadese Gatineau zou openen, is een jaar uitgesteld. De samenwerking met Tunesië voor de herinrichting van het museum in Kerkouan werd uitgesteld naar een latere datum. De reisbeperkingen maakten een project met wetenschappers en studenten uit Tunesië en Nederland niet mogelijk.

Internationale wetenschappelijke samenwerkingen

Het wetenschappelijke onderzoek richt zich op het vergroten van de kennis over de verzameling en het overdragen van die kennis via publicaties, lezingen en tentoonstellingen. Het opzetten en onderhouden van samenwerkingsverbanden met universiteiten in binnen- en buitenland is een middel om het wetenschappelijke werk in te bedden. Door de pandemie hebben vijf projecten stil gelegen en zijn doorgeschoven naar 2021;

Doel	2016	2017	2018	2019	2020
Acht samenwerkingsverbanden	11	11	20	13	Actief: 7 Inactief: 5

Samenwerkingsverbanden actief

Instelling	Onderwerp	Vorm en output
British Museum, Neues Museum Berlijn, Louvre, en Museo Egizio, Turijn	EU project: masterplan voor het Tahrir Museum in Cairo	Ontwerpen van een strategisch plan voor publicaties en herinrichting pre-faraonische zalen. Project is in 2020 afgerond.
Freie Universität Berlijn	Opgraving Jordanië	Archeozoologisch. materiaalonderzoek uitgevoerd.
La Direction Générale des Antiquités et des Musées (DGA), Libanon	De stad Byblos	Samenwerking op gebied van onderzoek, publicatie en tentoonstelling over Byblos (2022). MoU getekend
Nationaal Museum Estland, Hanze-Museum Lübeck e.a.	CLOSENET: Cloth Seals in Europe	Schrijven van een netwerksubsidie voor lakenloden, waaronder de loden uit de RMO collectie. Helaas is het project niet gehonoreerd.
Universiteit Cranfield	Opgraving Jordanië	Uitvoering en financiering van XRF-analyse. Eerste resultaten op schrift gesteld. In 2022 zullen deze resultaten gepubliceerd worden in de eindpublicatie van de opgraving.
Universiteit van Reading, British Museum	The Medieval ritual landscape:	Indienen ERC Advanced Grant-aanvraag met Portable Antiquities Scheme (PAS) en Portable Antiquities of the Netherlands (PAN). Het project is niet gehonoreerd.
Yarmouk Universiteit Irbid	Opgraving Jordanië	Veldwerkonderzoek is in 2019 afgerond. In 2020 is begonnen met de uitwerking van de resultaten (PALMA in 2022).

Reflectie op het beheer van de collectie

Bruiklenen:

	Doel	2017	2018	2019	2020
Kortlopende bruiklenen		23	20	15	6
Objecten	300	673	707	830	159
Langdurige bruiklenen		64	64	62	59
Objecten	1.700	1.696	1.402	1373	1303
Inkomende bruiklenen		59	29	35	39
Objecten	250	317	337	228	256

Het uitgaande bruikleenverkeer kenmerkte zich door vele wijzigingen van tentoonstellingsdata. Openingen werden uitgesteld, tentoonstellingen werden meermaals verlengd in de hoop meer bezoekers te trekken, bruikleenaanvragen werden met een jaar uitgesteld of ingetrokken. Dit speelde bij alle bruiklenen die na 1 maart werden aangevraagd, uitgegeven of geretourneerd. Het gedetailleerde bruikleenverkeer is opgenomen in het jaarverslag.

Objectaantallen en registratie

Objecten	2017	2018	2019	2020
Basisregistratie	100%	100%	100%	100%
Objectrecords	195.446	197.693	205.901	219.727
Records met foto's in TMS	72.113	74.594	86.243	107.541
Foto's in TMS	152.162	156.251	184.064	211.102
Via website	70.343	72.415	85.156	107.075
Vindbaar in 10 minuten	92%	92%	92%	92%

Onderverdeling	2017	2018	2019	2020
Egypte	25.073	25.076	25.077	25.109
Nabije Oosten	18.411	18.568	19.489	19.494
Klassieke Wereld	14.519	14.520	14.734	14.998
Oud Europa	7.846	8.547	8.585	8.940
Nederland prehistorie	8.774	9.812	10.093	10.353
Nederland Romeinen	16.950	16.970	16.975	16.795
Nederland middeleeuwen	20.403	20.817	23.701	23.716
Opgravingsmateriaal	75.295	75.146	87.247	85.284
- prehistorisch	ca.13.000	ca.13.000	ca. 13.000	ca. 13.000

- Romeins	ca.27.000	ca.27.000	ca. 27.000	ca. 25.000
- middeleeuws	ca.35.000	ca.35.000	ca. 47.000	ca. 47.000
Receptie van de Oudheid	1.364	1.405	1.829	1.821
Gesneden stenen	4.395	4.416	4.416	4.419
Antiquarische boeken voor 1900	2.416	2.416	2.418	2.423
Glasnegatieven				6.375

Het in 2019 begonnen foto- en registratieproject van het 'depot tweede etage' (steen, aardewerk, marmer) werd in mei 2020 afgerond. Behalve het fysiek in nieuwe rolkasten en ladeblokken plaatsen van 31.000 objecten (plus het verplaatsen van 8.500 objecten naar andere depots), werden alle nieuwe standplaatsen in TMS gemuteerd. Door intensieve fotografie en het scannen van alle Egyptische papyri steeg het percentage van records met afbeeldingen in TMS als volgt: Egypte van 42% naar 94%, Klassieke wereld van 44% naar 97%, Oud-Europa van 89% naar 99%. Het aantal objecten in de Collectiezoeker op de website steeg hierdoor met meer dan 22.000 records. Op de website worden uitsluitend records met een of meerdere foto's geplaatst. Het betreft inmiddels bijna 80% van objecten in de collectie (exclusief opgravingsmateriaal). Gebruikers krijgen de belangrijkste gegevens te zien en kunnen fotobestanden gratis downloaden.

In de afgelopen jaren is er gewerkt aan het digitaliseren en beschrijven van alle glasnegatieven uit het fotoarchief. Sinds eind 2020 zijn 6.375 records opgenomen in de database en zichtbaar geworden via de Collectiezoeker. Basisgegevens van alle 498 opgravingen van het RMO vanaf 1824 in binnen- en buitenland werden geregistreerd in de Gebeurtenissen-module van TMS. In de toekomst worden hieraan de objectrecords (vondsten van de opgravingen) en opgravingsfoto's gekoppeld. De naamgegevens van circa 4.000 personen en instellingen, waaronder 950 auteurs van de collectie oude boeken werden gecontroleerd en aangevuld met biografische gegevens. In de Literatuur-module werden diverse gedigitaliseerde collectiecatalogi (1840-1930) van het RMO opgenomen, waaraan 15.000 objectrecords gekoppeld werden. Door het toenemend gebruik van andere modules van TMS ontstaat op deze manier een veelzijdige geïntegreerde database van de collectie, museumgeschiedenis en activiteiten, die in de toekomst ook via de website aangeboden wordt. Alle nieuwe aanwinsten werden in TMS opgenomen:

Aanwinsten	2017	2018	2019	2020
Objecten	626	317	387	192
Opgravingsmateriaal	4 dozen	10 dozen	13 dozen	21 dozen

Objectzichtbaarheid

Vier procent van de collectie is permanent in de vaste opstelling te zien. Het doel is dat dit percentage gelijk blijft en dat in tentoonstellingen deelcollecties uit het depot worden getoond. Dat gebeurde bij alle tentoonstellingen.

Op de website worden uitsluitend records met één of meerdere foto's geplaatst. De gegevens en foto's zijn zichtbaar op Collectie Nederland, Europeana en diverse regionale en internationale databases. Met behulp van Collection Connection worden de betreffende indexen dagelijks ververst.

Doel objectfoto's in database op website	2016	2017	2018	2019	2020
75.000 in 2020	59.401	70.343	72.415	85.156	107.075

Huisvesting

Sinds 2017 is het RMO onderdeel van het nieuwe huisvestingsstelsel voor de rijksmusea. Dit stelsel is een proef tot en met 2021. In dit stelsel heeft het RMO zeggenschap over de gebouwen en is verantwoordelijkheid voor het beheer daarvan. Dat stelt het museum in staat keuzes te maken over aard, omvang en kwaliteitsniveau van het onderhoud. Het RMO is een van zeven rijksmusea die voor de duur van de proefperiode een dienstverleningsovereenkomst met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) is aangegaan. Deze overeenkomst bestaat naast het huurcontract.

Het RMO beoordeelt de relatie met het RVB op operationeel gebied als goed en wenst net als in eerdere jaren verbeteringen op het gebied van procesmanagement en informatieverstrekking. Het lijkt erop dat na de proefperiode de regie voor onderhoud en instandhouding definitief bij de musea komt te liggen. Het RVB kan dan niet meer als uitvoerder ingeschakeld worden. Het RMO is één van de weinige musea die hier geen voorstander van is, omdat het hoofddoel van het museum het beheren en ontsluiten van de rijkscollectie is. Ofschoon het RMO zijn bestaansrecht niet ontleent aan het beheer van rijksmonumenten, zal de hiervoor benodigde expertise intern worden opgebouwd en, indien nodig, extern worden ingekocht. Er zijn signalen vanuit het RVB dat de proefperiode gevolgd wordt door een overgangperiode van één of twee jaar.

In 2020 heeft ingenieursbureau Qualis een inspectie uitgevoerd en een MJOP voor 40 jaar opgesteld. Aan dit plan is getoetst of het in lijn ligt met het MJOP van het RVB. Met ingang van deze inspectie is het RMO voornemens elke twee jaar een alternerend bureau in te huren voor het opstellen van een MJOP. Hiermee wil het museum overtuigd raken dat bouwtechnische investeringen, die de toekomstige attractiviteit van het museum ten doel hebben, in voldoende mate in de meerjarenplanning gereflecteerd worden.

Het RMO ontving een huisvestingssubsidie van €2,408 miljoen. Hiervan is ruim 1 miljoen toegevoegd aan de voorziening voor toekomstig onderhoud en instandhouding. Op basis van het MOIP lijkt deze voorziening voldoende.

Het huisvestingsstelsel biedt de mogelijkheid om huisvestingssubsidie voor andere museale doeleinden te gebruiken, mits de voorziening op peil blijft. Het RMO neemt pas aan het einde van de proefperiode (dus na 2021), een definitief standpunt in betreffende de benodigde voorziening en de mogelijkheid om huisvestingssubsidie voor andere museale activiteiten in te zetten.

Museumcafé

In 2020 is de nieuwe exploitatieovereenkomst met Vermaat gestart. Deze overeenkomst heeft een duur van vijf jaar. Vanwege Corona is in overleg met Vermaat besloten aanspraak te maken op artikel A4.2 uit de exploitatieovereenkomst: omdat het museum geruime tijd gesloten is geweest, hoeft Vermaat niet de minimale vergoeding te betalen aan het RMO.

Financiële positie

Algemeen

Het Rijksmuseum van Oudheden is financieel kerngezond en scoort bijzonder goed op alle aspecten die het Ministerie van OCW in haar *Quick-Scan* in 2015 heeft vastgelegd.

	2020	2019
Current ratio (liquiditeit) ¹	7,5	7,9
OCW norm "laag risico" : hoger dan	1,3	1,3
Solvabiliteit ²	32,0 %	28,6 %
OCW norm "laag risico" : hoger dan	10,0 %	10,0 %
Eigen inkomsten ³	30,9 %	53,8 %
OCW norm: hoger dan	19,5 %	19,5 %
Weerstandsvermogen	2.230.761	1.051.321
Benodigd	2.000.000	2.000.000

1: Totale vlottende activa / Kortlopende schulden; 2. Eigen vermogen / Totale passiva; 3. Totaal eigen inkomsten / Totaal structureel OCW

Resultaten

Het Rijksmuseum van Oudheden heeft 92.022 bezoekers gehaald. Dit is ruim 48% lager dan het begrote aantal van 170.000.

Bijna de helft van de bezoekers bezocht het museum in de periode januari-maart, twee weken in november en vanaf medio december gesloten geweest. Op zijn vroegst zal het RMO in maart 2021 pas weer de deuren openen.

De publieksinkomsten waren ruim 25% lager dan begroot. De gemiddelde besteding per bezoeker is wel hoger dan in 2019. Dit komt waarschijnlijk doordat er relatief gezien minder gratis schoolbezoek was. Daarnaast zijn er ruim 50k hogere baten (9% boven begroting) dan begroot uit een reizende tentoonstelling in Japan. Deze inkomsten zijn in 2019 naar 2020 verschoven.

Vanwege Corona is met Vermaat overeengekomen dat slechts 50% van de begrootte €75.000 uit het nieuwe contract met Vermaat gefactureerd wordt.

De inkomsten uit private middelen zijn 17,5% lager dan begroot en bijna gehalveerd ten opzichte van 2019. Dit komt met name omdat er veel inkomsten uit fondsen en bedrijven zijn doorgeschoven naar 2021 omdat de tentoonstellingen zijn verzet.

De OCW-subsidie is iets hoger dan begroot, met name door prijs- en loonbijstellingen. De eigen inkomsten, als percentage van de totale OCW-subsidie, zijn gedaald ten opzichte van 2019 (53,8%) maar komen met 30,9% ruim boven de OCW-norm van 19,5% uit.

Naast de structurele subsidie heeft het RMO een incidentele subsidie gekregen van OCW vanwege het Corona virus. Deze aanvullende subsidie is €1,4 miljoen. Mede hierdoor komt het totaal van de baten met een bedrag van €10,8 miljoen hoger uit dan in 2019 (€10,6 miljoen) en het begrootte bedrag van €10 miljoen.

	Realisatie	Begroting	Verschil	Verschil %
Bezoekers	92.022	170.000	-77.978	-45,9 %
Publieksinkomsten	1.359.850	1.836.335	-476.484	-25,9 %
Eigen inkomsten	2.224.458	2.855.076	-630.618	-22,1 %
Totale baten	10.826.843	9.956.017	870.826	8,7 %
Totale lasten	8.695.960	9.949.083	-1.253.123	-12,6 %
waarvan Aankopen	111.795	260.000	-148.205	-57,0 %
Exploitatieresultaat	2.082.592	6.934	2.075.657	∞

De sluiting van het museum heeft geresulteerd in ruim €1,3 miljoen minder kosten dan begroot voor 2020. Door Corona zijn tentoonstellingen doorgeschoven naar 2021, dit heeft gezorgd voor een daling in de overige lasten. Personeel met een oproepcontract heeft veel minder gewerkt dan begroot, wat resulteert in lagere personeelslasten. Afschrijvingen van een aantal nieuwe activa zijn uit de Coronasubsidie betaald. Ook is er minder geld uitgegeven aan collectieaankopen.

Het boekjaar 2020 werd afgesloten met een positief exploitatieresultaat van €2.082.592 tegenover een begroot resultaat van €6.934. Dit resultaat is aangewend voor dotaties aan het aankoopfonds en de reservering voor onderhoud aan de vaste opstelling. De Coronasubsidie is gereserveerd, uit deze reservering zijn Corona gerelateerde uitgaven onttrokken, evenals de inkomstenderving door minder bezoekers.

Vanwege de hoge aanvullende subsidie en de lagere kosten in 2020 is het resultaat voor verdeling aan de algemene reserve en het bestemmingsfonds OCW €6.518. Dit ligt in lijn met de begroting.

Het RMO beschikt over bijna €11,4 miljoen aan liquide middelen. De jaarlijkse stijging wordt met name veroorzaakt door de voorziening groot onderhoud, daarnaast heeft het RMO liquide middelen bestaande uit kortlopende schulden. Deze laatste post is bijna €1 miljoen hoger dan in 2019. Dit wordt veroorzaakt door vooruit ontvangen bedragen uit Japan en de resterende Coronasubsidie op de balans. Vanwege de negatieve rente op de betaalrekening wordt gekeken naar alternatieven, waarbij schatkistbankieren het meest veelbelovend lijkt.

Onder het hoofdstuk Toelichting bij de jaarrekening worden diverse posten uit de balans en exploitatierekening toegelicht.

Treasury en vermogens- en reservebeleid

TREASURY

Het RMO heeft beleid ten aanzien van treasury, waarbij de belangrijkste punten de navolgende zijn:

- Bij het beheer van gelden wordt de nodige prudentie in acht genomen. Dit wordt bewerkstelligd door het voeren van een beleid dat:
 - onderliggende waarden op geen enkele wijze in gevaar brengt.
 - te ontvangen rente optimaliseert/te betalen boeterente minimaliseert.
 - grote valutarisico's afdekt.
 - geen speculatieve posities inneemt.
 - flexibiliteit ter zake van de beschikbaarheid van liquide middelen waarborgt.
- Gelden worden in eerste instantie aangehouden op een rekening-courant, spaarrekening of een depositorekening bij in Nederland gevestigde banken, die zijn erkend door De Nederlandsche Bank.
- Het gebruik van onroerend goed en aandelen als financiële instrumenten is niet toegestaan.
- Voor zover de financiële positie dit toelaat, worden bedrijfsmiddelen intern gefinancierd met het eigen vermogen.
- Indien het eigen vermogen niet toereikend is, kan onder voorwaarden gezocht worden naar externe financiering.

VERMOGENS- EN RESERVEBELEID

De Museumvereniging heeft eind 2017 een notitie "Richtlijn voor weerstandsvermogen bij musea" opgesteld. Het bepalen van en het sturen naar de benodigde omvang van de eigen vermogenspositie wordt in deze notitie gezien als een onderdeel van een gezond financieel beleid. Voor het versterken en professionaliseren van het financiële beleid, en het toezicht hierop, is meer nodig, zoals een meerjarenbegroting, een liquiditeitsplanning en een gedegen en eigenstandige risicoanalyse. Het is

lastig om een eenduidige norm (in termen van solvabiliteits-, liquiditeits- en rentabiliteitsratio's en de kapitalisatiefactor) te geven voor de minimaal en maximaal vereiste vermogenspositie van individuele musea. Dit is namelijk afhankelijk van o.a. de mate van zelfstandigheid van een instelling, de omvang van de eigen inkomsten, lokale omstandigheden, de huisvestingssituatie en de financiële geschiedenis. Daarom wordt de aanbeveling gedaan om een eigen set van financiële kengetallen te definiëren die recht doet aan de verschillen tussen musea. De ontwikkeling van de financiële kengetallen moet dan beoordeeld worden in het kader van de meerjarenbegroting, de daarbij behorende meerjaren liquiditeitsplanning, de investeringsbegroting en de risicoanalyse. Voor de bepaling van de benodigde omvang van de (eigen) vermogenspositie wordt uitgegaan van de functies van het weerstandsvermogen. Deze functies zijn:

- A. Bufferfunctie voor toekomstige exploitatierisico's aan de uitgaven- en/of inkomstenkant.
- B. Financieringsfunctie voor vaste activa

A. Bufferfunctie

Voor toekomstige risico's in de exploitatie hanteert het RMO conform bovengenoemde notitie een horizon van een jaar; het vermogen dient maximaal een jaar discontinuïteit in de exploitatie op te kunnen vangen. De praktische vertaling van dit uitgangspunt is de omvang van het een jaar lang derven van netto-inkomsten uit entree-, winkel- en horeca inkomsten. Het vereiste vermogen uit hoofde van deze functie wordt geraamd op circa €1 miljoen. De algemene reserve voorziet in deze functie van het vermogen.

B. Financieringsfunctie

Het RMO is voor de financiering van vaste activa, die zogenaamde gebruikerszaken betreffen, aangewezen op het eigen vermogen, omdat door het ontbreken van langjarige subsidietoezeggingen geen beroep gedaan kan worden op de kapitaalmarkt. Het benodigde vermogen voor financiering van deze vaste activa komt overeen met de gemiddelde boekwaarde van de vaste activa, onder aftrek van de hiervoor verkregen investeringsbijdragen, gedurende een zekere periode. Voorafgaand aan de vernieuwing van de vaste opstellingen *Archeologie van Nederland* en *Romeins Nederland* in 2026 zal het vereiste vermogen uit hoofde van deze functie €4,5 miljoen dienen te bedragen. Ultimo 2020 bedraagt het weerstandsvermogen voor deze functie circa €4,1 miljoen. De komende vijf jaar zal derhalve gemiddeld circa €80.000 per jaar aan het weerstandsvermogen toegevoegd dienen te worden. Op basis van het verleden is dit een haalbare doelstelling, zonder dat het als vanzelfsprekendheid beschouwd kan worden. De financiering van de zogenaamde eigenaarszaken geschiedt middels reserveringen ten laste van de subsidie.

Risicomanagement

In de jaarrekening van 2017 is een uitvoerige risicoanalyse opgenomen, in de verslagen van 2018 en 2019 volstond een verwijzing naar 2017 met het benoemen van enkele nieuwe aspecten. In 2020 heeft een nieuwe risicoanalyse plaatsgevonden en is ingegaan op recente ontwikkelingen, zoals de invloed van het COVID-19 virus. In dit bestuursverslag wordt (conform RJ 400.109 en 400.110c) aandacht besteedt aan de voornaamste risico's en onzekerheden.

De geanalyseerde risico's zijn gerangschikt naar twee criteria: (1) hoe waarschijnlijk is het dat een risico zal optreden en/of met welke frequentie treedt een risico op; en (2) wat is de impact voor de organisatie indien het risico daadwerkelijk aan de orde is. Beide dimensies kennen een laag-middel-hoog indeling. Laag/laag betekent dat het risico zelden voor komt of/en de kans te verwaarlozen is. Wanneer het optreedt, kunnen de gevolgen eenvoudig verwerkt worden. Hoog/hoog betekent dat het risico regelmatig kan optreden en het voortbestaan van het museum dientengevolge in gevaar is.

In dit bestuursverslag worden enkel de risico's besproken die zeer waarschijnlijk zijn of een grote impact hebben:

Risico: Het museum wordt door een externe ramp getroffen - Onwaarschijnlijk, impact groot.

Bestaande beheersmaatregelen:

- Een grote externe ramp, zoals een massieve aardbeving, is erg onwaarschijnlijk en voor het RMO niet te beheersen. Het RMO accepteert dit risico.
- In 2020 is het RMO door de uitbraak van epidemie COVID-19 enkele maanden gesloten geweest. Het RMO heeft hierop besloten haar tentoonstellingsagenda aan te passen. Dit heeft mede voor gezorgd dat het RMO in deze periode geen aanmerkelijke verliezen heeft geleden omdat grote kosten voor tentoonstellingen zijn uitgesteld naar 2021. Daarnaast heeft OCW aanvullende subsidie verleend waarmee de uitvoer van extra beheersmaatregelen is gefinancierd.

Risico: De staat trekt de subsidie in - Waarschijnlijkheid klein, impact groot.

Bestaande beheersmaatregelen:

- Het RMO voldoet aan de met de minister overeengekomen afspraken. De vastgestelde resultaatafspraken worden in de regel gehaald.
- Programmering met aantrekkelijke en goed bezochte tentoonstellingen, resulterend in bezoekersaantallen boven de 150.000 per jaar.
- De Stichting Rijksmuseum van Oudheden beheert op adequate wijze een rijkscollectie, waarover binnen de stichting alle kennis in huis is. Er is geen soortgelijke stichting in den lande die over deze competentie beschikt.
- De uitbraak van COVID-19 heeft bewezen dat het intrekken van de subsidie een kleiner risico is dan gedacht. Na de uitbraak is ongevraagd extra subsidie overgemaakt aan musea en is er op geen enkele wijze gekort.

Risico: Schade aan collectie - Waarschijnlijkheid zeker, impact matig.

Bestaande beheersmaatregelen:

- Er zijn algemene voorwaarden opgesteld voor museumbezoekers met betrekking tot het bekijken, niet aanraken en fotograferen van objecten.
- De tentoongestelde voorwerpen en transporten zijn beveiligd op een wijze die rekening houdt met de attractiviteit en kwetsbaarheid van het materiaal.
- Het museum beschikt over een Collectie Hulp Verlening plan (CHV).
- Het museum heeft een top 10 van objecten per verzamelgebied vastgesteld, in geval van ontruiming bij calamiteiten.
- Er is cameratoezicht en 24-uurs beveiliging.
- Bij bruiklenen worden facility-rapporten bij de bruiklener opgevraagd.
- Transporten van objecten worden uitgevoerd door erkende kunsttransporteurs.
- Incidenten betreffende de collectie worden gemeld bij de erfgoedinspectie (database DICE).

Risico: Conditie collectie wordt kwetsbaarder - Waarschijnlijkheid zeker, impact matig.

Bestaande beheersmaatregelen:

- Het klimaat in de depots voldoet aan de normen die voor de betreffende materiaalsoorten gelden. Eventuele storingen worden volledig automatisch geconstateerd en gemeld.
- Er is een jaarlijks budget voor onderhoud en het up-to-date houden van de (beveiligings)installaties.

- Er is een bedrijfsnoodplan waarin de procedure voor ontruiming van museum en depots beschreven staat.

Risico: Ongeval bezoeker - Waarschijnlijkheid zeker, impact minimaal.

Bestaande beheersmaatregelen:

- De procedures bij evacuatie en ontruiming zijn vastgelegd in een BHV-plan.
- Voor acute veiligheidssituaties zijn afspraken gemaakt met hulpdiensten.
- Het maximale aantal bezoekers is vastgelegd in de gebruiksmelding aan de gemeente.
- De vormgeving van tentoonstellingen en vaste presentaties wordt getoetst aan interne veiligheidsnormen en aan de wettelijke eisen, zoals opgenomen in het Bouwbesluit.
- De gebouwen zijn eigendom van het Rijksvastgoedbedrijf en voldoen aan alle eisen en regelgeving.
- De cateraar dient zich te houden aan de wetgeving op het gebied van hygiëne.

Overig

Aanpassingen in het bedrijfsnoodplan

Het bedrijfsnoodplan kende geen aanpassingen.

Fair Practice Code

Het management heeft een reflectie op deze code geschreven. Veel aspecten uit deze code past het RMO toe. Een enkele aanbeveling is niet relevant. Aandachtspunten voor het museum in de komende jaren zijn duurzaamheid (werkgroep ingesteld om certificering Green Key zilver te behalen), inclusiviteit (nieuw beleids- en actieplan 2021/2024) en werkbelasting (hier was geen sprake van in 2020).

Code Diversiteit en inclusie

Het in 2018 vastgestelde beleidsplan, dat was afgeleid van de Code Culturele Diversiteit, is getoetst aan de herziene Code Diversiteit en Inclusie. Dit is gebeurd door het management in nauwe samenspraak met een projectgroep van zeven medewerkers. Er zijn concrete doelstellingen geformuleerd voor de periode 2021/2024 op het gebied van personeel, publiek, programmering en partners. Deze doelstellingen maken onderdeel uit van het Activiteitenplan 2021/2024 dat eind november 2020 bij het ministerie van OCW is ingeleverd.

Vrijwilligers

Naast de staf zijn 46 vrijwilligers actief voor het museum, waarvan er 33 ook daadwerkelijk actief waren in 2020. Zij zorgen dat de wetenschappelijke bibliotheek voor gasten geopend is, voeren nieuwe titels in en digitaliseren, ook vanuit huis, het archief. Daarnaast zijn vrijwilligers betrokken bij het begeleiden van de kinderactiviteiten en het onderhouden van de museumtuin. Tijdens de wintertentoonstelling Cyprus zijn vrijwilligers ingezet voor de functie gastheer/gastvrouw en het verstrekken van informatie aan bezoekers. Vanaf de eerste Coronasluiting is de bibliotheek gesloten geweest, mede doordat de meeste vrijwilligers op zekere leeftijd zijn. Hierbij is het advies van de Museumvereniging gevolgd.

Wetsvoorstel normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

De directeur-bestuurder is Wim Weijland (1966). Hij is in vaste dienst sinds 6 juni 2006. De bezoldiging hoeft niet te worden aangemeld volgens de richtlijnen van de Wet Normering Topinkomens, omdat deze de norm niet overschrijdt. Zijn salaris is in deze jaarrekening opgenomen. De overige twee managementleden vallen niet onder de titel topfunctionaris. De vergoedingen voor de leden van de raad van toezicht zijn in deze jaarrekening vermeld.

Ontwikkelingen na balansdatum: Coronavirus

Invloed op de continuïteitsaannname

De ontwikkelingen rondom de Corona-pandemie zijn ook na een jaar nog te dynamisch om de langetermijneffecten voor het museum betrouwbaar te kunnen inschatten. Zeker is dat de Coronacrisis het museum ook in 2021 zal beïnvloeden.

Desalniettemin is het museum bijzonder goed financieel voorbereid om de Coronacrisis te doorstaan. De bufferfunctie van het eigen vermogen kan een sluiting van een jaar, op basis van de huidige kosten, compenseren. Het overige deel van het eigen vermogen biedt voldoende flexibiliteit om die periode substantieel te verlengen. Door het hoge saldo aan liquide middelen dreigt er bovendien geen risico dat het museum op korte termijn niet aan verplichtingen kan voldoen.

Het RMO beheert de rijkscollectie in een rijksmonument dat eigendom is van het rijk. Wij gaan er daarom vanuit dat er ook na de Coronacrisis structurele subsidies zullen zijn om deze taak te vervullen. De aanvullende subsidies die de overheid ter beschikking stelt onderbouwen deze aannames. Naast € 1,4 miljoen aanvullende subsidie in 2020, is begin februari € 817.800 aanvullende subsidie uit het tweede steunpakket aan het museum toegekend.

Tweede steunpakket

Op 4 februari 2021 heeft het RMO bericht ontvangen van OCW dat aan het RMO op grond van de Regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19 (RAOCCC) een tweede steunpakket ter hoogte van €817.800,- wordt verleend.

Uit de categorie “ander nieuws”

In de eerste week van februari werd bekend dat het RMO een erfenis met een waarde van ruim drie ton zal ontvangen. Het museum is bijzonder verheugd over deze nalatenschap en hoopt dat dit voorbeeld voor veel mensen een aanleiding is het RMO in hun testament op te nemen.

Verslag van de Raad van Toezicht

Voor het RMO was 2020 natuurlijk een bijzonder jaar. De beperking van het museumbezoek en de noodzaak voor de medewerkers om zoveel mogelijk vanuit huis te werken, hebben vanaf maart het beeld bepaald. Juist voor een organisatie en voor medewerkers die een groot deel van hun trots en plezier ontleenen aan het zich “open stellen” sneed dit diep. Makkelijk was het niet, maar de raad van toezicht heeft met bewondering gezien hoe de RMO-gemeenschap daarmee is omgegaan. De raad wil alle RMO-collega’s daarvoor bedanken; zo is het toch een waardevol jaar geworden. De raad is in het bijzonder blij met het optreden van de directeur en met hem het hele managementteam. Zij speelden een leidende, maar ook ondersteunende rol.

De raad van toezicht houdt integraal toezicht op het beleid, op de algemene gang van zaken en op de continuïteit. Daarbij zijn de relevante wetgeving, de statuten, de Code Diversiteit en Inclusie, de Governance Code Cultuur en de Fair Practice Code leidend. Het toezicht omvat de realisatie van de strategische doelstellingen, de opzet en de werking van de planning en controlecyclus, het risicomangement en de naleving van wet- en regelgeving, waaronder de subsidievoorwaarden. De raad onderscheidt drie rollen; de toezichtrol, de werkgeversrol en de adviesrol.

Per 1 mei zijn drie nieuwe raadsleden benoemd, na een selectieprocedure die begeleid werd door Bureau Van der Laan: Cateautje Hijmans van den Bergh, Disa Jironet Loewe en Annemarie van Geel. De leden Maarten Asscher en Erna Kortlang traden af na twee termijnen van vier jaar. De procedure voor de werving van een nieuwe voorzitter in 2021 is vastgesteld.

De raad kent een remuneratiecommissie en een auditcommissie. In de raad is de kennis en ervaring vertegenwoordigd die nodig zijn voor goed toezicht. Het beleid en de concretisering ervan maken deel uit van de informatie die de directeur verstrekt, naast financiële prognoses en managementrapportages. De raad vergaderde zes keer. Op de agenda stonden naast de reguliere punten, die zijn opgenomen bij de reflectie op de Governance Code Cultuur (zie later), de volgende aandachtspunten:

Coronagevolgen

- De Coronaberichtgeving van het management aan de organisatie: De raad vond dit het optreden daadkrachtig en transparant naar zowel de organisatie als de raad. De berichtgeving was zakelijk en tegelijk empathisch.
- De financiële gevolgen van de pandemie in relatie tot de continuïteitsreserve en de OCW-compensatie, met driemaal een financiële prognose met aangepaste bezoekcijfers, inkomsten, uitgaven en overheidssteun.
- Het zich laten informeren over andere werkzaamheden voor medewerkers gedurende de Coronasluitingen.
- Het zich laten informeren over het thuiswerken in relatie tot de zorgplicht van de werkgever.
- De consequenties voor de programmering, en dan met name de tentoonstelling over Keizer Domitianus, als gevolg van de Coronacrisis.
- De evaluatie van het jaarplan 2020, waarbij de raad het museum complimenteerde voor de prestaties en vooral de veerkracht in dit abnormale jaar.

Honorering

- Herijking van de honorering 2021 van de directeur inclusief een addendum op de arbeidsovereenkomst.
- Herijking van de honorering 2021 voor de leden van de Raad van Toezicht.

Risico-inschattingen

- Stand van zaken op het gebied van financiering en herkomstonderzoek van de mogelijke aankoop van een collectie cameeën.
- Risico's en gevolgen van de WAB (Wet arbeidsmarkt in balans).
- De risico's van de reizende Egypte-tentoonstelling Japan, gefocust op de risico's bij transport en de financiële inkomsten bij mogelijk uit- of afstel.
- Het moeten voldoen van strafrente op het vermogen door de Rabobank in relatie tot de mogelijkheden om schatkistbankieren en beleggen in de toekomst te heroverwegen of het vermogen te spreiden over diverse banken.

Subsidie en activiteitenplan 2021/2024

- Het visitatiekader en de daaraan gekoppeld zelfevaluatie is besproken, waarbij de directeur aangaf dat het RMO graag in 2021 gevisiteerd zou worden..
- De directeur heeft met alle leden van de Raad individuele gesprekken gevoerd, gefocust op diversiteit en inclusiviteit, over de verwachtingen en ideeën voor de periode 2021/2024.
- De goedkeuring van het Activiteitenplan 2021-2024, inclusief de meerjarenbegroting.

Overig

- De mogelijke teruggave van een object aan Italië.
- Tijdens de enige fysieke bijeenkomst van de Raad hield conservator Luc Amkreutz een presentatie over de tentoonstelling *Doggerland. Verdronken wereld in de Noordzee* (2021).

Honorering van de raad van toezicht in relatie tot de WNT

De WNT stelt maxima aan de honorering van toezichthouders in de publieke sector. De wetgever beoogt daarmee recht te doen aan het belang van intern toezicht en aan de complexiteit en intensiteit van dat toezicht. Binnen dit kader heeft de raad van toezicht over zijn eigen honorering in 2015 besluiten genomen. De vergoedingen voor de leden van de raad zijn in 2020 aangepast, omdat zij percentueel de ontwikkeling van de WNT-norm volgen en deze norm in 2020 is gestegen.

Leiden, 21 maart 2021

Sander van den Eijnden
Voorzitter raad van toezicht

Leden van de Raad van Toezicht

	Drs. Sander P. van den Eijnden	Dr. Annemarie van Geel	Drs. Cateautje M.L. Hijmans van den Bergh MBA	Disa F. Jironet LLM LLB	Prof. dr. Ineke Sluiter	Marc van den Tweel	Prof. dr. Miguel John Versluys
Functie in raad	Voorzitter, lid remuneratiecommissie	Lid, benoemingscommissie nieuwe voorzitter	Lid, auditcommissie	Lid, benoemingscommissie nieuwe voorzitter	Lid	Lid, auditcommissie, benoemingscommissie nieuwe voorzitter	Lid, contactpersoon ondernemingsraad
Functie in samenleving	Voorzitter college van bestuur Hogeschool Leiden	Zelfstandig adviseur (Faraasha Middle East Training & Advisory)	Bestuurslid Autoriteit Consument & Markt	Officier van justitie, parket Amsterdam	Hoogleraar Griekse taal & cultuur Universiteit Leiden	Algemeen directeur Natuurmonumenten	Hoogleraar klassieke en mediterrane archeologie Universiteit Leiden
Aantreden	13/06/2013	01/05/2020	01/05/2020	01/05/2020	28/03/2013	02/12/2016	13/12/2019
Eerste termijn	13/06/2017	01/05/2024	01/05/2024	01/05/2024	28/03/2017	02/12/2020	13/12/2023
Tweede termijn	13/06/2021	01/05/2028	01/05/2028	01/05/2028	28/03/2021	02/12/2024	13/12/2027
Competentie 1	Bestuur publieke organisaties	Kennis herkomstlanden van de collectie	Financiële kennis	Juridische kennis	Griekse en Latijnse taal en cultuur, educatie	Communicatie, marketing en fondsenwerving	Archeologie
Competentie 2	Hoger onderwijs / Educatie	Arabisch taal, cultuur en hedendaagse maatschappij	Governance, publiek bestuur	Jongeren cultuur	Verbinding met Leidse Faculteit Geesteswetenschappen	Bestuur, toezicht en organisatieontwikkeling	Verbinding met Leidse Faculteit der Archeologie
Relevante nevenfunctie	Vicevoorzitter Vereniging Hogescholen	lid van de Worldconnectors	Lid Raad van Toezicht Universiteit Leiden	lid bestuur stichting Prison Yoga Project Nederland	President KNAW	Bestuurslid, Nationale Monumentenorganisatie	Lid commissie wetenschappelijke bestedingen LUF
Relevante nevenfunctie		Ariane de Rothschild Fellow in Intercultural Dialogue	Lid Raad van Advies Stichting Internationale Spinozaprijs		Lid adviescommissie beurzen Prins Bernhard Cultuurfonds	Lid raad van toezicht Kasteel De Haar	Lid Academia Europaea
Relevante nevenfunctie					Lid paleiscommissie Paleis op de Dam	Bestuurslid, Platform Goede Doelen Loterijen	

De principes van de Governance Code Cultuur

De raad van toezicht en de directeur passen deze code toe sinds 2013 en volgen het model uit 2019. Soms wordt afgeweken van een deelprincipe uit de code. Aard en omvang van de organisatie of aanwezige kennis en ervaring leveren hiervoor de motieven. De raad agendeert de code jaarlijks en bekijkt of verbeteringen wenselijk zijn.

1. De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

- De medewerkers zijn bekend met de missie en doelstellingen en dragen hieraan bij. Het RMO hanteert het uitgangspunt dat alle uitingen en producties passen bij de kernwaarden authentiek, initiatiefrijk, publieksvriendelijk en betrouwbaar.
- Duurzaamheid in materiaalgebruik, energiebesparing, gebruik van *fair chain* en milieuvriendelijke producten en hergebruik van materialen is het streven. De Raad ondersteunt het streven naar het voldoen aan de Green Key zilver normen.
- Het RMO hanteert een kostenbewuste strategie, strikte begrotingsprincipes en een *lean and mean* organisatie in een open cultuur.
- Bij medefinanciering door private en publieke fondsen hanteert het RMO de stelregel, in afwijking van de code, dat bij een exploitatieoverschot de middelen niet gereserveerd worden voor het eigen vermogen. Het museum is van mening dat projectoverschotten, tenzij andersluidende afspraken worden gemaakt, terug vloeien naar de betreffende fondsen.
- De maatschappelijke omgeving van het RMO is divers, zowel in stakeholders (lokaal, nationaal, internationaal) als in bezoek (70% van buiten Zuid Holland, 30% jeugdigen).
- Op het gebied van diversiteit en inclusie is, in lijn met het beleid, de werving- en selectieprocedure aangepast.
- Het RMO is erkend als goed doel en heeft het CBF keurmerk.

2. De organisatie past de principes van de Code toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan. De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt hier alleen gemotiveerd van af.

- De stichting Rijksmuseum van Oudheden heeft sinds de verzelfstandiging in 1995 een raad van toezicht-model. Op de ANBI-pagina op de site wordt het bestuursmodel toegelicht.
- Het museum heeft 75 medewerkers, verdeeld over 56 fte.
- De raad heeft ingestemd met deze reflectie op de code, geschreven door de directeur, en het functioneren van de code in maart 2021 geëvalueerd.
- Het jaarverslag en de jaarrekening worden op de site geplaatst, inclusief de reflectie op de code.
- Het belonings- en vergoedingsbeleid, voor zowel de directeur als de toezichthouders, is in de jaarrekening opgenomen.

3. Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

- Het RMO verstrekt aan raadsleden en de directeur geen persoonlijke leningen en zakelijke garanties.
- In de jaarrekening worden maximaal drie relevante nevenfuncties van raadsleden vermeld. Overige nevenactiviteiten zijn zichtbaar via hun LinkedIn-profielen.
- Alle nevenfuncties van de directeur zijn in het jaarverslag opgenomen.
- Voor het aangaan van nevenfuncties door de directeur wordt toestemming aan de raad gevraagd. Dit was niet aan de orde. De raad besloot in 2015 dat de directeur twee betaalde nevenfuncties mag vervullen. In 2020 betrof dit het lidmaatschap van het bestuur van het VSB-Vermogensfonds. Andere nevenfuncties zijn onbezoldigd.
- Voor het aangaan van nieuwe nevenfuncties door raadsleden bij andere organisaties wordt geen toestemming aan de raad gevraagd. De raad acht deze aanbeveling in relatie tot het RMO niet opportuun.
- De raad vergewiste zich van de onafhankelijkheid van zijn leden. De nevenfuncties van de directeur en de raad van toezicht zijn in 2020 nagegaan. Dit leidde tot de conclusie dat er geen ongewenste of tegenstrijdige belangenverstrengeling is geconstateerd.

- In de raad heeft geen voormalig RMO-directeur zitting. In de statuten is vastgelegd dat zulks twee jaar na het vertrek van de directeur mogelijk is. Dit is een afwijking van code. De raad volgt de aanbeveling voor een vierjaarstermijn op.

4. Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

- De directeur is verantwoordelijk voor de organisatie en is in- en extern duidelijk over de taken, bevoegdheden en werkwijze.
- De directeur vergaderde vier keer met de ondernemingsraad.
- Er is een door de raad vastgesteld directiereglement.
- De directeur overlegt wekelijks met de leden van het managementteam. Belangrijke beslissingen worden in de MT-notulen vastgelegd.
- Majeure strategische MT-besluiten en beleidsbeslissingen worden, conform de statuten, voor accordering aan de raad voorgelegd, met de nadruk op het onderkennen en beheersen van risico's.
- De bezoldiging van de directeur is conform de Wet Normering Topinkomens. Hij heeft een contract voor onbepaalde tijd. Zijn bezoldiging wordt vermeld in de jaarrekening.
- De raad beslist over benoeming, beoordeling, bezoldiging, schorsing en ontslag van de directeur.
- De remuneratiecommissie besprak met de directeur zijn functioneren.
- De directeur vraagt regelmatig individueel advies aan de leden van de raad.
- Toezichthouders treden bij openingen van tentoonstellingen op als ambassadeur. In 2020 zijn er echter geen openingen geweest. In uitzonderlijke gevallen en bij afwezigheid van de directeur representeren zij de organisatie bij activiteiten.
- Er is een raad van toezichtreglement waarin de onderlinge portefeuilleverdeling, de werkwijze, de omgang met de directeur en de handelwijze bij tegenstrijdige belangen zijn opgenomen.
- Het lid Miguel John Versluys is de nieuwe contactpersoon voor de ondernemingsraad. Er is door de Coronagevolgen geen overleg met de ondernemingsraad geweest.
- De leden Heijmans van den Bergh en Van den Tweel vormen de auditcommissie. De auditcommissie kent een reglement. Met de commissie zijn drie prognoses, de begroting 2021 en de meerjarenbegroting 2021/2024 besproken.
- De leden Heijmans van den Berg en Van den Eijnden vormen de remuneratiecommissie.

5. Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

- De directeur handelt bij het vervullen van zijn taken vanuit het hoofddoel als stichting (het behouden, beheren en ontsluiten van een rijkscollectie) én vanuit de doelen die gesteld zijn om de maatschappelijke inbedding vorm te geven (centraal podium van de oudheid, leeromgeving, verleden en heden binden).
- De directeur is verantwoordelijk voor de verhouding met subsidieverstrekkers, sponsors, particuliere schenkers en publieke en private fondsen.
- De directeur voerde het jaarlijkse monitorgesprek met het ministerie van OCW.
- Er is één bestuurder. In het managementteam zijn taken en verantwoordelijkheden verdeeld. Het hoofd financiën en bedrijfsvoering is volledig tekenbevoegd.

6. Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

- Nieuwe wet- en regelgeving worden door het bestuur nageleefd en toegepast. Het bestuur volgt voor de honorering het beloningsbeleid uit de cao en het AWWN-functiehuis.
- Bij discussie over de inschaling wordt de functie opnieuw gewogen. Dit is bij één functies gebeurd.
- De directeur legde het jaarplan 2021 ter goedkeuring aan de raad voor en lichtte de vorderingen en afwijkingen over het jaarplan 2020 toe.
- De directeur legde de jaarbegroting 2021 ter goedkeuring aan de raad voor en gaf driemaal een financiële prognose met aangepaste bezoekcijfers, inkomsten, uitgaven en overheidssteun.
- Het managementteam heeft een integriteitsplan met daarin afspraken over de ethische code van de ICOM, nevenwerkzaamheden, het melden van financiële belangen, een procedure ongewenst gedrag,

declaratieregeling, klokkenluidersregeling, communicatie met pers, omgang met geschenken en giften en omgang met internet en sociale media. Dit document is in 2017 in de raad vastgesteld en in 2020 herzien.

- Er is een interne en een externe vertrouwenspersoon.
- De beschrijving van het risicomanagement is geactualiseerd en opgenomen in het jaarverslag.
- Het diversiteitsbeleid uit 2018 is aangepast aan de nieuwe Code Diversiteit & Inclusie. Samen met een werkgroep van zeven werknemers zijn concrete doelstellingen voor de komende vier jaar geformuleerd. Op het gebied van programmering en partners is er veel ervaring en zijn er veel mogelijkheden. Op het gebied van personeel is het implementeren van diversiteit een lastig, omdat 96,5% van de FTE's in vaste dienst is. Op het gebied van publiek ligt er het dilemma dat het registreren van daadwerkelijke diversiteit van bezoekers aan de kassa ondoenlijk en onwenselijk is.
- De Fair Practice Code is geïmplementeerd. Er werden vier aandachtspunten geconstateerd. Werkdruk (speelde niet in 2020), stagevergoedingen (geïntroduceerd eind 2019), duurzaamheid (plan van aanpak voor label Green Key zilver opgesteld) en diversiteit (zie vorige bullet).

7. De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

- De raad kent vaste onderwerpen die tot het toezicht behoren, zoals realisatie van doelstellingen en resultaatafspraken met OCW, strategie, risicobeheer, bedrijfsvoering, huisvesting en financieel beleid. Onderwerpen op het gebied van personeelsbeleid, medezeggenschap, diversiteit, duurzaamheid, integriteitsbeleid komen indien actueel aan de orde.
- De raad vergaderde in 2021 zes maal. Normaliter zijn er vier vergaderingen. Er werden extra online vergaderingen belegd over de gevolgen van de Coronasluiting en over de procedure voor de zoektocht naar een nieuwe voorzitter.
- De raad ziet toe op de relatie met publieke en private partijen. Het contact met hen is een taak van de directeur. De raad kan hierbij betrokken worden.
- Ieder lid heeft voldoende tijd voor de vervulling van zijn functie. Er is geen frequente afwezigheid geconstateerd.
- Op de managementrapportage n.a.v. de interim-controle van Mazars leverde de directeur commentaar. Deze rapportage is in de raad besproken.
- De accountant brengt eenmaal per jaar verslag aan de raad uit van zijn bevindingen, voorafgaand aan het vaststellen van de jaarrekening. De raad bevroeg hem op 26 maart 2021 over de getrouwheid van de jaarrekening 2020.
- Het gesprek met de accountants over de managementletter, de reactie van het management hierop, het werkproces en de jaarrekening is niet in een vergadering met de gehele Raad, maar voorafgaand telefonisch met de voorzitter gevoerd. De jaarrekening is besproken met de auditcommissie.
- De directeur stelde de beloning voor de accountant vast.
- De directiesecretaresse droeg zorg voor ondersteuning voor de raad.
- De voorzitter bereidde met de directeur de agenda voor, leidde de vergaderingen, zorgde voor zorgvuldige besluitvorming en zag toe op het functioneren van de raad.
- De voorzitter organiseerde een zelfevaluatie van de raad met het oog op het functioneren, het nieuwe profiel en de gewenste diversiteit in de toekomstige samenstelling.
- Een verslag van de raad maakt deel uit van het jaarverslag en deze jaarrekening. De raad vergaderde vier keer en liet zich leiden door het culturele, economische en maatschappelijke belang van het museum.

8. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

- De raad bestaat sinds 1 mei 2020 uit zeven leden, gelijk aan het statutaire maximum.
- Per 23 maart zijn Erna Kortlang en Maarten Asscher afgetreden na het verlopen van de statutaire twee termijnen van vier jaar.
- Per 1 mei zijn toegetreden tot de Raad: Cateautje Hijmans van den Bergh, Disa Jironet Loewe en Annemarie van Geel. Bureau Van der Laan & Co is in de hand genomen om de raad bij te staan bij het zoeken en benaderen van potentiële nieuwe raadsleden. De drie nieuwe leden hebben in juni een introductie-ochtend gevolgd. Afsproken is dit uitgebreider te doen als er geen Coronabepaerkingen meer zijn.

Jaarrekening 2020

- De statutaire zittingstermijn voor de leden is tweemaal een periode van vier jaar. Per 1 december is Marc van den Tweel wordt voor een tweede termijn van 4 jaar benoemd.
- Het gefaseerde openbaar rooster van aftreden is in het jaarverslag, in de jaarrekening en op de website opgenomen.
- Er is een profielschets voor de raad als geheel, die recht doet aan de toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol en ingaat op de gevraagde deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.
- Het beleid inzake de vergoeding voor de toezichthouders is opgenomen in de jaarrekening. De jaarlijkse vergoeding bedroeg €4.020 voor het lidmaatschap en €6.030 voor het voorzitterschap. De vergoeding is 20% van het WNT-maximum voor toezichthoudende leden en de voorzitter.
- De toezichthouders zijn in staat het algemeen, artistiek en zakelijk beleid op hoofdlijnen te beoordelen.
- Ieder lid beschikt tenminste over twee competenties die in het bestuursprofiel zijn opgenomen en draagt daardoor met eigen deskundigheid bij aan de kennis en expertise waarover de raad moet beschikken.

Jaarrekening 2020

Balans per 31 december 2020

(na resultaatbestemming)

Saldi per 31 december	2020	2019
II Materiële vaste activa	849.569	852.469
Totale vaste activa	849.569	852.469
IV Voorraden	82.179	104.246
V Vorderingen	629.965	760.816
VII Liquide middelen	11.359.559	7.613.457
Totale vlottende activa	12.071.702	8.478.518
Totale Activa	12.921.271	9.330.986
I Algemene reserve	1.091.189	1.001.932
II Bestemmingsreserves	1.139.572	814.572
III Bestemmingsfonds OCW	-	82.739
V Overige bestemmingsfondsen	1.900.227	765.183
Totale eigen vermogen	4.130.988	2.664.426
VI Aankoopfonds	2.735.032	2.143.944
VII Groot onderhoud gebouwen en installaties	3.762.486	2.730.250
VIII Overige voorzieningen	54.673	46.169
Totale voorzieningen	3.817.158	2.776.420
IX Langlopende schulden	629.070	676.233
X Kortlopende schulden	1.609.023	1.069.963
Totale Passiva	12.921.271	9.330.986

Categoriale exploitatierekening

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Publieksinkomsten binnenland	754.370	1.284.315	1.573.723
2. Kaartverkoop	536.430	841.278	1.099.095
3. Overige publieksinkomsten	217.941	443.037	474.628
4. Publieksinkomsten buitenland	605.480	552.020	474.237
Totaal Publieksinkomsten	1.359.850	1.836.335	2.047.959
8. Overige directe inkomsten	10.349	59.516	298.112
Totaal Directe inkomsten	1.370.200	1.895.851	2.346.071
11. Indirecte inkomsten	177.865	139.079	214.632
12. Private middelen - particulieren incl. vriendenvereniging	105.350	28.000	189.737
13. Private middelen - bedrijven	12.826	333.400	81.726
14. Private middelen - private fondsen	51.803	108.746	340.540
15. Private middelen - goede doelenloterijen	506.414	350.000	520.379
Totaal bijdragen uit private middelen	676.394	820.146	1.132.382
Totaal eigen inkomsten	2.224.458	2.855.076	3.693.086
Totaal structureel OCW	7.193.085	7.100.941	6.865.492
20. OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactiviteiten)	3.885.284	3.822.932	3.770.151
21. OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	2.408.071	2.392.719	2.222.273
22. OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	899.730	885.290	873.068
26. Totaal structurele publieke subsidie overig	-	-	599
Totale structurele subsidie	7.193.085	7.100.941	6.866.092
28. Incidentele publieke subsidies	1.409.300	-	30.750
Totaal subsidies	8.602.385	7.100.941	6.896.842
Totale Baten	10.826.843	9.956.017	10.589.927
1. Personeelslasten	3.532.172	4.056.120	3.785.974
2. Huisvestingslasten	2.420.087	2.349.459	2.165.649
3. Afschrijvingen	68.563	239.087	94.639
4. Aankopen	111.795	260.000	474.251
5. Overige lasten	2.563.342	3.044.417	3.006.072
Totale Lasten	8.695.960	9.949.083	9.526.584
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	2.130.883	6.934	1.063.343
7. Saldo rentebaten / -lasten	-16.632	-	42.224
8. Mutaties Aankoopfonds	-31.660	-	-462.575
Exploitatieresultaat	2.082.592	6.934	642.992
Dotaties	2.807.142	-	843.633
Onttrekkingen	731.068	-	201.530
Resultaat na Mutaties	6.518	6.934	889

Functionele exploitatierekening

	Collectiefunctie	Publieksfunctie	Algemeen beheer	Realisatie
Publieksinkomsten binnenland	-	754.252	119	754.370
2. Kaartverkoop	-	536.430	-	536.430
3. Overige publieksinkomsten	-	217.822	119	217.941
4. Publieksinkomsten buitenland	5.000	600.480	-	605.480
Totaal Publieksinkomsten	5.000	1.354.732	119	1.359.850
8. Overige directe inkomsten	-	10.101	248	10.349
Totaal Directe inkomsten	5.000	1.364.833	367	1.370.200
11. Indirecte inkomsten	21.713	60.724	95.428	177.865
12. Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigi	-	50.750	54.600	105.350
13. Private middelen – bedrijven	-	12.826	-	12.826
14. Private middelen - private fondsen	25.491	21.313	5.000	51.803
15. Private middelen - goede doelenloterijen	-	-	506.414	506.414
Totaal bijdragen uit private middelen	25.491	84.889	566.014	676.394
Totaal eigen inkomsten	52.203	1.510.446	661.809	2.224.458
Totaal structureel OCW	2.262.698	4.894.266	36.121	7.193.085
20. OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactivit	-	3.885.284	-	3.885.284
21. OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	1.362.968	1.008.982	36.121	2.408.071
22. OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	899.730	-	-	899.730
Totale structurele subsidie	2.262.698	4.894.266	36.121	7.193.085
28. Incidentele publieke subsidies	-	1.409.300	-	1.409.300
Totaal subsidies	2.262.698	6.303.566	36.121	8.602.385
Totale Baten	2.314.901	7.814.012	697.930	10.826.843
1. Personeelslasten	1.725.448	1.329.165	477.559	3.532.172
2. Huisvestingslasten	1.385.973	998.373	35.741	2.420.087
3. Afschrijvingen	11.667	-	56.897	68.563
4. Aankopen	54.540	2.304	54.951	111.795
5. Overige lasten	287.267	1.737.314	538.761	2.563.342
Totale Lasten	3.464.894	4.067.157	1.163.909	8.695.960
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-1.149.993	3.746.855	-465.979	2.130.883
7. Saldo rentebaten / -lasten	-	-	-16.632	-16.632
8. Mutaties Aankoopfonds	-31.100	-560	-	-31.660
9. Toerekening Algemeen Beheer	-184.840	-297.771	482.611	-
Exploitatieresultaat	-1.365.933	3.448.524	-	2.082.592

Toelichting bij de Jaarrekening 2020

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens het handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2017-2020 (verder afgekort als OCW-Handboek). Bij de totstandkoming is aansluiting gezocht met Titel 9 BW 2 en RJ 640 (Organisaties zonder winsttoegmerk).

Grondslagen voor de financiële verslaglegging

Algemeen

De statutaire naam is Stichting Rijksmuseum van Oudheden (statutaire vestigingsplaats: Leiden, adres: Rapenburg 28, Postbus 11114, 2301 EC Leiden. KvK: 41169522). Het Rijksmuseum van Oudheden (hierna: het RMO) heeft als hoofdactiviteit het beheer en zichtbaar maken van de rijkscollectie.

Deze jaarrekening betreft het boekjaar 2020 eindigend op 31 december 2020. De vergelijkingsinformatie voor 2019 betreft het boekjaar eindigend op 31 december 2019.

Tenzij anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het RMO zullen toevloeien én de waarde betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen én de omvang van het bedrag betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans indien een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit van het actief of de verplichting

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat (nagenoeg) alle rechten op economische voordelen en (nagenoeg) alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Een actief of een verplichting wordt niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van toekomstige economische voordelen.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Omzet wordt verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat er toekomstige voordelen uit zullen voortvloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden geschat.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in hele euro's, tenzij anders vermeld.

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Het uitbreken van het Coronavirus en de preventieve maatregelen genomen door de overheid zorgen voor grote economische onzekerheid. Het RMO is van mening dat er de eerstkomende jaren geen gevaren zijn voor de continuïteit van de bedrijfsvoering. De ontwikkelingen zijn op dit moment echter zeer onzeker en onderhevig aan veranderingen. Dankzij de gezonde financiële situatie van het museum —en versterkt door de Corona-steunmaatregelen zijdens de overheid— verwacht het RMO de huidige pandemie te kunnen doorstaan.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen, op baten en

lasten en op de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Grondslagen betrekking hebbende op de balans

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Financiële instrumenten omvatten vorderingen, liquide middelen, langlopende- en kortlopende schulden.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en direct toerekenbare transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Op vorderingen wordt een noodzakelijk geachte voorziening getroffen voor risico van oninbaarheid.

Het RMO maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs, volgens de lineaire methode, op basis van de economische levensduur, resulterend in afschrijvingspercentages van 33% voor hard- en software; 20% voor apparatuur en 10% of 20% voor inventaris en installaties. De opstelling Nederland in de Romeinse Tijd wordt, gelet op de korte looptijd, over 5 jaar afgeschreven. Op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

Investeringssubsidies worden onder de langlopende schulden verantwoord. De investeringssubsidie valt vrij via de exploitatierekening, gelijklopend met de afschrijvingstermijn van de investering.

De museale collectie is eigendom van het Rijk en wordt derhalve niet afgeschreven.

VOORRADEN

Handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop, worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs. Bij de waardering wordt rekening gehouden met de eventueel op de balansdatum opgetreden waardevermindering.

VORDERINGEN

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder de alinea financiële instrumenten.

LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

BESTEMMINGSRESERVES

Het bestuur heeft een deel van de bestemmingsreserves afgezonderd voor specifieke doelen. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald, en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Jaarrekening 2020

BESTEMMINGSFONDS(EN)

Bestemmingsfonds(en) betreffen middelen die zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming.

AANKOOPFONDS

De onderdelen van de subsidie en overige bijdragen die bestemd zijn voor het verrijken van de collectie worden, evenals de aankopen zelf, in de exploitatierekening verantwoord. De bedragen, verkregen ten behoeve van collectievorming, die ultimo boekjaar nog niet zijn besteed aan de verwerving van aankopen, worden ultimo boekjaar toegevoegd aan het aankoopfonds. Bij aankoop in latere jaren, vallen deze bedragen vrij ten gunste van de exploitatie. Deze mutatie in het aankoopfonds wordt separaat verantwoord in de exploitatierekening. Het aankoopfonds maakt geen deel uit van het eigen vermogen.

VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om verplichtingen en verliezen af te wikkelen. Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt;
- en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitgave van middelen nodig is.

VOORZIENING GROOT ONDERHOUD

Een voorziening wordt gevormd voor verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan panden, installaties e.d., op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode tot aan de werkzaamheden voor het groot onderhoud. De uitgaven voor groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de onderhoudsvoorziening. Indien de kosten van groot onderhoud uitgaan boven de boekwaarde van de voor het desbetreffende actief aangehouden voorziening, worden de (meer)kosten verwerkt ten laste van de categoriale exploitatierekening.

JUBILEUMVOORZIENING

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, een inschatting van de duur van de arbeidsovereenkomst en leeftijden.

LANGLOPENDE SCHULDEN

Investeringssubsidies worden onder de langlopende schulden verantwoord. De investeringssubsidie valt vrij via de exploitatierekening, gelijklopend met de afschrijvingstermijn van de investering. De waardering van de langlopende schulden is toegelicht in de alinea financiële instrumenten.

KORTLOPENDE SCHULDEN

De waardering van de kortlopende schulden is toegelicht in de alinea financiële instrumenten.

Grondslagen die betrekking hebben op de bepaling van het resultaat

VERKOOP VAN GOEDEREN

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden opgenomen in de netto-omzet, tegen de reële waarde van de (te) ontvangen vergoeding, na aftrek van retourzendingen en tegemoetkomingen, handels- en volumekortingen. Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden in de categoriale

exploitatierekening verwerkt, wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retourzendingen van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van voortgezette betrokkenheid bij de goederen.

DIENSTEN

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. Deze worden in de categoriale exploitatierekening verwerkt. Dit gebeurt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien, op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die gedekt zijn door de opbrengsten. Bij meerjarige tentoonstellingen, in opdracht van andere musea of tentoonstellingsorganisaties, worden de opbrengsten genomen naar rato van de verrichte prestaties, waarbij de gerealiseerde kosten als een proxy voor de voortgang dient.

BIJDRAGEN UIT PRIVATE MIDDELEN

Bijdragen uit private middelen worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen, met uitzondering van ontvangsten die kunnen worden toegerekend aan een periode waarin een bepaalde actie heeft plaats gevonden.

PERSENEELBELONINGEN

De beloningen van het personeel worden als last in de categoriale exploitatierekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief, voor zover er sprake is van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het RMO.

PENSIOENEN

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als op de balansdatum de reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen, voor zover sprake is van terugbetaling door het pensioenfonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor additionele verplichtingen ten aanzien van het pensioenfonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat, voor de afwikkeling van die verplichtingen, een uitgave van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet opvoeren van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het pensioenfonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen, als het RMO de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar het RMO zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld. De pensioenregeling wordt als een toegezegde

bijdrageregeling verantwoord, waarbij het RMO in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen verplichtingen heeft tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

OVERHEIDSSUBSIDIES

Overheidssubsidies worden in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten, zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat het RMO zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door het museum gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst- en verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie voor de kosten van een actief worden systematisch in de categoriale exploitatierekening' opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

BATEN UIT NALATENSCHAPPEN

Baten uit nalatenschappen worden verwerkt op het moment dat de akte van verdeling, of als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording in het verslagjaar is ontvangen. Alleen indien de akte van verdeling of de rekening en verantwoording vóór balansdatum is ontvangen, wordt de bate uit de nalatenschap in het verslagjaar verwerkt. Bij ontvangst van de akte van verdeling of de rekening en verantwoording na balansdatum vindt vermelding plaats in de toelichting (bij de 'niet in de balans opgenomen activa').

Een voorschot dat wordt ontvangen voordat de akte van verdeling of de rekening en verantwoording is ontvangen, wordt verwerkt als een bate uit nalatenschap in het verslagjaar waarin het voorschot wordt ontvangen.

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Vanaf 1 januari 2017 is het RMO in formele zin belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Het RMO is sinds 2019 in gesprek met de belastinginspecteur om tot een vrijstelling van de vennootschapsbelasting te komen. Vooruitlopend op de uitkomst van die discussie neemt het RMO geen verplichting voor de vennootschapsbelasting op.

VREEMDE VALUTA

Vreemde valuta worden op het moment van transactieverwerking omgerekend in euro tegen de waarde op dat moment. Koersverschillen gaan op het moment van transactieverwerking ten laste van het resultaat.

RESULTAATBEPALING

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar.

WNT

Voor de uitvoering van de Wet Normering Topinkomens heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT.

Verdeelsleutel voor toerekening van baten en lasten aan museale functies

Bij de functionele exploitatierekening worden de onderstaande verdeelsleutels toegepast:

DIRECTE OPBRENGSTEN: Deze omvatten de entreeopbrengsten, de opbrengsten uit de winkel en het museumcafé, opbrengsten van rondleidingen en educatieve programma's en directe sponsoring.

INDIRECTE OPBRENGSTEN: Deze bestaan voornamelijk uit huuropbrengsten. Deze opbrengst wordt volledig aan algemeen beheer toegerekend.

SUBSIDIE OCW: De huurbijdrage wordt toegerekend op basis van een procentuele verdeling, op basis van een inschatting van het gebruik over de functies van het museum.

De subsidie collectiebeheer en de exploitatiebijdrage wordt toegerekend op basis van de uitgaven, inclusief toerekening aan de post algemeen beheer.

OVERIGE SUBSIDIES EN BIJDAGEN: Deze worden aan de museumfunctie toegerekend die voor de uitvoering van de gesubsidieerde activiteit verantwoordelijk is en daardoor de tegenprestatie levert.

SALARISKOSTEN: De personeelslasten worden toegerekend op basis van het formatieoverzicht.

AFSCHRIJVINGEN: De afschrijvingskosten worden aan de betreffende functie toegerekend.

HUUR: Deze wordt toegerekend op basis van een procentuele verdeling en op basis van een inschatting van het gebruik over de functies van het museum.

OVERIGE LASTEN: De overige lasten worden indien mogelijk door middel van kostenplaatsen aan museumfuncties toegerekend. Algemene kosten – zoals kosten voor het MT, de financiële afdeling, IT e.d. – worden als algemeen beheer gekenmerkt en uiteindelijk over de museumfuncties verdeeld.

TOEREKENING ALGEMEEN BEHEER: De toerekening van het algemeen beheer vindt plaats middels een resultaatafhankelijke toeslag, op basis van de som van de totale baten en lasten per museumfunctie. De rekenmethode wordt door het Handboek OCW voorgeschreven.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiele vaste activa	Beginsaldo	Investerin gen	Afschrijvin gen	Buiten gebruik	Eindsaldo
Aanschafwaarde inventaris	1.619.964	169.171	-	-	1.789.135
- /- Cum. afschrijving	971.311	-	116.485	-	1.087.796
Boekwaarde inventaris	648.653	169.171	-116.485	-	701.339
Aanschafwaarde vaste opstelling	277.931	-	-	-	277.931
- /- Cum. afschrijving	74.115	-	55.586	-	129.701
Boekwaarde vaste opstelling	203.816	-	-55.586	-	148.230
Boekwaarde vaste activa	852.469	169.171	-172.071	-	849.569

De grootste aanschaf was de aanschaf van een streamingsysteem, om lezingen te kunnen geven tijdens de sluiting van het museum door het Covid virus. Er zijn laptops voor medewerkers aangeschaft, zodat flexibeler thuis kan worden gewerkt. Andere investeringen groter dan 15k, zijn een 3-D scanner voor collectiebeheer, stolpvitruines en vernieuwing van de telefooncentrale.

Vanaf 2018 worden vaste opstellingen geactiveerd. Vaste opstellingen uit eerdere jaren zijn niet geactiveerd en veroorzaken een afwijking tussen de verzekerde waarde en de actuele kostprijs.

Vlottende activa

VOORRADEN

Met ingang van september 2020 wordt de voorraad niet meer bijgehouden in een extern voorraadprogramma maar in boekhoudpakket Exact. Voor deze overgang heeft in mei een extra voorraadtelling plaatsgevonden. Bij de overgang naar Exact zijn controles uitgevoerd op de in- en verkoopprijs van de artikelen om een zo accuraat mogelijke voorraadwaarde te verkrijgen. Er is actief beleid gevoerd om verouderde en slecht verkopende artikelen uit de winkel te halen (door

afschrijven of afprijzen) en gestagneerde consignaties af te handelen. Hiermee is de voorraadwaarde van de winkel in twee jaar gehalveerd. De wens van het MT is een voorraadwaarde van ongeveer €75.000 aan te houden.

De voorraadwaarde is gebaseerd op een voorraadtelling en de meest recente kostprijs per product. Bij een verkoop wordt de voorraad afgewaardeerd tegen de gemiddelde inkoopprijs. Deze prijs is als last terug te vinden in de exploitatierekening. Voor afgeprijsde artikelen wordt de boekwaarde niet gecorrigeerd. Indien noodzakelijk wordt een voorziening incurante voorraad opgenomen. De kostprijs blijft onveranderd, waardoor er een negatieve marge op het product kan ontstaan.

Afwaardering van de voorraad gebeurt ook na de jaarlijkse winkeltelling. De totale voorraadwaarde wordt berekend door ieder voorradig artikel met aantal en kostprijs te vermenigvuldigen. De opbrengstwaarde van boeken wordt door de boekprijzbinding bepaald, voor andere artikelen bepaalt het museum de verkoopprijs.

VORDERINGEN

In de vorderingen is een bedrag van €218.400 opgenomen voor de aankoop van een Egypte-collectie van de familie Demarée. De tegenwaarde hiervan, in de vorm van het schenken van de jaarlijks verschuldigde termijn, is opgenomen onder langlopende en kortlopende schulden. Deze collectie is in 2015 gekocht voor een bedrag van €546.000, te betalen in 10 jaar, waarbij de familie Demarée het af te lossen bedrag jaarlijks aan het RMO schenkt. Verder is er opgenomen: een BTW-vordering van €215.579, een vordering vanwege de Museumkaart-vergoeding van ruim €30.000 en een factuur van het Pensioenfonds over januari 2021 van bijna €35.000, die in december 2020 ontvangen en geboekt is. De betaling heeft plaatsgevonden in januari 2021.

Met ingang van 2020 zijn grootboekrekeningen 1811 (Personeel voorschot vast) en 1813 (Personeel voorschot fietsplan) onder de vorderingen geplaatst. In 2019 stonden deze onder de kortlopende schulden. Dit zorgt voor een afwijking in de eindbalans 2019 ten opzichte van de jaarrekening 2019.

LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen	2020	2019
Deposito's en spaarrekeningen	3.600.154	3.600.050
Kasgelden	10.352	13.385
Rekening courant	7.749.053	4.000.022
Saldo per 31 december	11.359.559	7.613.457

De jaarlijkse significante toename van de liquide middelen wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de voorziening groot onderhoud. Daarnaast heeft het RMO liquide middelen bestaande uit kortlopende schulden en overige bestemmingsfondsen. Deze laatste post is ruim €1 miljoen hoger dan in 2019. Dit wordt veroorzaakt door het doteren van de BGL-gelden en de resterende Coronasubsidie aan de balans. Het volledige saldo aan liquide middelen staat ter vrije beschikking van het RMO.

Eigen vermogen

Eigen vermogen	Beginsaldo	Dotatie	Onttrekking	Eindsaldo
Algemene Reserve	1.001.932	89.257	-	1.091.189
Bestemmingsfonds BGL	765.183	506.414	-	1.271.597
Bestemmingsfonds Corona	-	1.409.300	780.671	628.629
Bestemmingsfonds OCW	82.739	-	82.739	-
Bestemmingsreserve vaste presentatie	814.572	325.000	-	1.139.572
Totaal Eigen Vermogen	2.664.426	2.329.971	863.410	4.130.988

ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve heeft twee functies: een bufferfunctie om een jaar discontinuïteit in de exploitatie op te kunnen vangen en een functie ter financiering van vaste activa, de zogenaamde gebruikerszaken. Voor beide functies is een benodigd bedrag uitgerekend en het eigen vermogen dient ten minste het grootste van de twee uitgerekende bedragen te zijn.

BESTEMMINGSFONDS BANKGIRO LOTERIJ

Het RMO ontvangt een jaarlijkse bijdrage van €200.000 van de BankGiro Loterij. Tevens ontving het RMO €306.414 uit het geormerkt werven. In 2020 heeft het RMO, in verband met het Corona-virus minder projecten uitgevoerd dan gepland. Hierdoor is geen beroep gedaan op de BGL-bijdrage. De volledige BGL bijdrage is toegevoegd aan het bestemmingsfonds BGL.

BESTEMMINGSFONDS CORONA (RAOCCC)

In het kader van de RAOCCC heeft het RMO in 2020 een steunpakket ter hoogte van €1.409.300 ontvangen. Hieruit zijn de door Corona ontstane kosten van dit jaar betaald. Het restant (€628.629) is in een bestemmingsfonds geplaatst zodat het in 2021 of zelfs 2022 gebruikt kan worden voor Corona gerelateerde kosten.

BESTEMMINGSFONDS OCW

In het verleden schreef het Handboek OCW voor dat het nettoresultaat middels een vastgelegde verdeelsleutel tussen de Algemene reserve en het Bestemmingsfonds OCW werd opgedeeld. Vanaf 2019 is deze verplichting komen te vervallen. Het saldo van dit bestemmingsfonds is per 31 december 2020 overgeheveld naar de Algemene Reserve.

BESTEMMINGSRERVE VASTE PRESENTATIE

Voorafgaand aan de vernieuwing van de vaste opstellingen Archeologie van Nederland en Romeins Nederland in 2026 zal het vereiste vermogen uit hoofde van deze functie €4,5 miljoen dienen te bedragen. Ultimo 2020 bedraagt het weerstandsvermogen voor deze functie circa €3.5 miljoen. De komende vijf jaar zal derhalve gemiddeld circa €200.000 per jaar aan het weerstandsvermogen toegevoegd dienen te worden. Op basis van het verleden is dit een haalbare doelstelling, zonder dat het als vanzelfsprekendheid beschouwd kan worden. Het beleid is dat in 'normale' jaren €260.000 wordt toegevoegd en in financieel gunstige jaren maximaal 25% extra.

RESULTAATBESTEMMING

Het exploitatieresultaat ten bedrage van €2.082.592 wordt door dotaties verminderd:

- Een dotatie van de Coronasubsidie aan het Bestemmingsfonds Corona (RAOCCC) ter hoogte van €1.409.300.
- Een dotatie aan het aankoopfonds van €539.659, anticiperend op een mogelijk grote aankoop in 2021 of 2022.

- Een dotatie aan de voorziening BankGiro Loterijfonds van €506.414, zijnde de in 2020 van de Bankgiro Loterij ontvangen bedragen.
- Een dotatie van €325.000 aan de bestemmingsreserve permanente presentatie, voor de financieringsfunctie van het eigen vermogen
- Er zijn vijf schenkingen voor een totaalbedrag van €31.769 toegevoegd aan de fondsen op naam.

Hier staat tegenover een stijging van het exploitatieresultaat met €731.068 door twee onttrekkingen uit de post ten laste van de Coronasubsidie en twee onttrekkingen fondsen op naam:

- €693.500 ter compensatie van de derving van de publieksinkomsten door sluiting van het museum door het Corona-virus.
- €25.568 ter compensatie van Corona-gerelateerde kosten.
- €10.000 voor de aankoop van boeken voor de bibliotheek.
- €2.000 ter ondersteuning van de Textiel uit Egypte tentoonstelling.

Aan de Raad van Toezicht wordt voorgesteld deze dotaties en onttrekkingen goed te keuren en het daaruit resulterende nettoresultaat van €6.518 aan de algemene reserve toe te wijzen. De in deze jaarrekening opgenomen balans loopt op dit besluit vooruit en toont het toegewezen nettoresultaat als deel van de algemene reserve.

Aankoopfondsen

Aankoop- en andere fondsen	Beginsaldo	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo
Aankoopfondsen	1.300.341	539.659	-	1.840.000
Aankoopfondsen private schenkingen	35.795	21.360	-	57.155
Bibliotheekfondsen private schenkingen	50	-	-	50
Educatiefondsen private schenkingen	10.175	-	-	10.175
Fondsen op naam	794.291	31.769	12.000	814.060
Mevr. Huss-van Ham fondsen	284.000	-	10.000	274.000
Asklepios fondsen	50.000	-	-	50.000
Gildemeester fondsen	207.148	-	-	207.148
Eega van Asklepios fondsen	140.000	-	-	140.000
Dhr. van der Schansfondsen voor restauratie en aankoop collectie	90.000	-	-	90.000
Drs. W. Barreveldfondsen voor opgravingen in Nederland en het mediterrane gebied	6.843	-	-	6.843
Kompier-Knoopfondsen voor antieke textiel	2.000	2.000	2.000	2.000
Postma-Boschfondsen voor Noordzeearcheologie en prehistorie in de breedste zin	14.300	5.000	-	19.300
Niemeijerfondsen voor internationale samenwerking	-	20.769	-	20.769
Nico en Riekje Bijnsdorp Glasfondsen	-	4.000	-	4.000
Opgravingsfondsen private schenkingen	2.108	10.300	-	12.408
Restauratiefondsen private schenkingen	1.184	-	-	1.184
Totaal	2.143.944	603.088	12.000	2.735.032

De particuliere donaties vallen uiteen in twee groepen: fondsen op naam, die aan specifieke doelen gebonden zijn en donaties waarbij de donateur een doel heeft aangegeven (aankopen, opgravingen, restauratie, bibliotheek, educatie). Hoewel het museum bij deze donaties een relatief grote mate van bestedingsvrijheid heeft, willen de donateurs dat hun schenking voor "iets speciaals" wordt ingezet. Dit is de reden dat deze schenkingen als aankoopfondsen in de balans zijn opgenomen en niet als eigen vermogen. Het museum heeft €599.659 aan het algemene aankoopfonds kunnen toevoegen. Ook is er €21.360 ontvangen aan private schenkingen voor het aankoopfonds.

Inclusief de hierboven genoemde private schenkingen voor het aankoopfonds heeft het RMO in 2020 €31.660 aan private bijdragen met geormerkte doelen ontvangen (dit is zonder de jaarlijkse vrijval uit een gift die is verbonden aan de aankoop van de collectie Demarée). Er is €12.000 uit de private aankoopfondsen onttrokken, ter financiering van projecten en activiteiten die aansluiten bij de doelstelling van de betreffende aankoopfondsen. Voor uitvoerige informatie over de private aankoopfondsen wordt verwezen naar de alinea over private fondsen op naam aan het eind van deze jaarrekening.

Voorzieningen

Voorzieningen	Beginsaldo	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo
Te ontvangen (-vooruitbetaalde) facturen winkel	-2.186	77.645	75.459	-
Voorziening Jubileumsuitkeringen	48.355	12.933	6.615	54.673
Voorziening Onderhoud en instandhouding	2.730.250	1.228.376	196.140	3.762.486
Totaal Voorzieningen	2.776.420	1.318.953	278.215	3.817.158

De voorziening groot onderhoud vloeit voort uit het nieuwe huisvestingstelsel. De voorziening is onderbouwd door een langjarig onderhouds- en instandhoudingsplan, dat door Qualis Ingenieurs in 2020 in opdracht van het RMO is opgesteld. Tot dit jaar werden dit soort plannen door het RVB opgesteld, maar het RVB levert deze service niet meer. Het meest recente RVB-plan wijkt op details af van het nieuwe plan uit 2020 maar beide versies zijn op hoofdlijnen vergelijkbaar. De voorziening groot onderhoud wordt door beide plannen in voldoende mate onderbouwd.

Het RMO heeft het beleid dat het langjarig onderhouds- en instandhoudingsplan iedere twee jaar opnieuw opgesteld wordt, waarbij ten minste twee onafhankelijke ingenieursbureaus de plannen afwisselend opstellen. Voor het depotgebouw aan de Raamsteeg is een tweejaarlijkse update alleen mogelijk als de andere gebruikers bereid zijn aan de kosten bij te dragen.

Beginbalans	2.730.250	
Subsidie OCW Huisvesting	2.408.071	
		5.138.321
Onttrekking wegen investeringen		
Telefooncentrale	-16.684	
UPS Noodstroom	-12.000	
Toevoeging aan egalisatierekening		-28.684
Saldo beginbalans +/- investeringen		5.109.637
Onttrekkingen (lasten)		
Te betalen uit Huisvestingssubsidie	-1.390.161	
		-1.390.161
Toevoegingen (baten)		
Vrijval uit egalisatierekening OCW	43.009	
Eindbalans		3.762.486

De jaarlijkse toevoeging c.q. onttrekking aan de voorziening is het saldo van de huisvestingssubsidie minus de kosten voor huisvesting, onderhoud en instandhouding. Hoewel het nieuwe huisvestingstelsel als proef gezien moet worden, is het waarschijnlijk dat deze genomen voorziening in ruim voldoende mate voorziet, ook met het oog op een tienjarenontwikkeling:

Jaar	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo (/1.000)	3.770	4.271	4.872	5.404	5.712	5.338	5.373	4.269	3.460	4.224	4.665
Oude RVB-plan	3.651	4.598	5.223	6.148	5.664	4.081	5.249	3.538	4.245	5.045	

Langlopende schulden

Langlopende schulden	Beginsaldo	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo
Investeringsbijdragen	203.814	-	55.586	148.228
Investeringssubsidies Huisvesting OCW	241.488	175.140	132.775	283.854
Lening aankoop collectie	218.400	-	54.600	163.800
Reserveren sabbaticals	12.530	20.659	-	33.189
Totaal langlopende schulden	676.233	195.799	242.961	629.070

De langlopende schulden bevatten enkel het deel waarvan de resterende looptijd langer is dan één jaar. Het museum heeft geen schulden aan commerciële kredietverleners waardoor het rentepercentage op de langlopende schulden nul is.

De lening aankoop collectie heeft betrekking op de collectie Demarée, die eerder in deze jaarrekening verantwoord is. Het huisvestingsbeleid verlangt dat voor het geactiveerde deel van de instandhoudingsuitgaven een langlopende schuld wordt opgenomen, die gedurende de afschrijvingsperiode van het actief vrij valt ten gunste van het resultaat. Vergelijkbaar wordt omgegaan met de geactiveerde vaste opstellingen. De toevoeging in 2020 van €175.140 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de aanschaf van nieuwe activa.

De post 'reserveren sabbaticals' stond in 2019 nog onder de kortlopende schulden maar is in 2020 opnieuw geclassificeerd omdat deze niet binnen één jaar wordt uitbetaald.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden	2020	2019
Crediteuren	476.200	242.138
Overige Schulden	386.650	334.769
Bijdragen tbv Metamorfoze 2	49.849	71.201
Borg huurders	18.800	18.800
Energiebelasting	-	7.066
Meerjarig schenkingen 1 jaar als KVV	54.600	54.600
Nog te boeken kosten salaris	13.649	-
Nog te ontvangen facturen	9.309	-
Nog te ontvangen facturen leveranciers	-	7.207
Nog te ontvangen facturen onderhoud Leidse Musea	15.600	15.600
Nog te ontvangen facturen projecten	2.000	2.000
Nog te ontvangen facturen tentoonstellingen	4.807	4.807
Overig	66.869	-
RVB	116.365	116.365
Vooruit ontv bijdragen projecten	34.802	37.123
Personeel - salaris, pensioen, soc.lasten, e.d.	362.348	380.667
Vooruit ontvangen	359.425	112.372
Totaal	1.609.023	1.069.963

De grootboekrekeningen 1811 (Personeel voorschot vast) en 1813 (Personeel voorschot fietsplan) zijn opnieuw geclassificeerd. Deze staan nu onder de vorderingen. Dit zorgt, met het verschuiven van de

reservering sabbaticals (naar langlopende schulden), voor een afwijking in de eindbalans 2019 ten opzichte van de jaarrekening 2019.

Onder de vooruit ontvangen bedragen bevinden zich €154.700 van de Radboud Universiteit en €141.102 van het Mondriaanfonds.

De gelden van de Radboud Universiteit zijn afkomstig uit de NWO-subsidie 'Anchoring Innovation' en bestemd voor de toekomstige tentoonstelling Domitianus die, afhankelijk van de ontwikkelingen rondom Corona, in 2021 of 2022 plaats zal vinden. In totaal zal uit deze subsidie €304.400 worden voor het RMO bestemd zijn. Hiervoor is €275.000 voor de tentoonstelling bestemd, €20.000 voor het educatieve programma bij de tentoonstelling en €14.400 voor het aanstellen van een projectconservator.

De bijdrage van het Mondriaanfonds betreft een voorschot op een totaalbedrag van €176.377 voor de periode 2021 t/m 2023 en is bestemd voor de tentoonstelling Het Jaar 1000. Aan het einde van de subsidieperiode dient een eindverantwoording bij het Mondriaanfonds in te worden gediend.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

HUURVERPLICHTING

Vanaf 1 januari 2017 is het RMO verantwoordelijk voor het onderhoud van de gebruikersinstallaties, voor de gebouwgebonden installaties en de gebouwen zelf. De huisvestingssubsidie is navenant aangepast. Het RMO heeft besloten de uitvoering van het onderhoud middels een dienstverleningsovereenkomst aan het RVB te gunnen. Huurovereenkomsten en dienstverleningsovereenkomst hebben een looptijd van vijf jaar tot en met 31 december 2021. Voor deze einddatum vindt een evaluatie door OCW plaats. De huurprijzen hebben drie componenten: Afschrijving, rente en een opslag. De opslag bedroeg in 2019 €7,74 per vierkante meter vloeroppervlakte en dekt zakelijke lasten, heffingen, risico's die bij het RVB verblijven en personele kosten van het RVB af. De opslag wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de Consumentenprijsindex Algemeen. Het RMO huurt 13.557 m². Voor de dienstverleningsovereenkomst met het RVB geldt een basis van €14,00 (prijspeil 2017) per m² vloeroppervlakte. Dit wordt jaarlijks geïndexeerd en bedroeg in 2019 €14,49.

Per 1 september 2020 heeft het RMO de gehuurde oppervlakte aan de Raamsteeg met 532 m² uitgebreid. De allonge voor het huurcontract voor deze uitbreiding is in 2021 ontvangen. Hierin wordt aangegeven dat de huurkosten in 2021 en 2022 in rekening worden gebracht. Daarom zijn deze per voor 2021 in onderstaande tabellen opgenomen.

Afschrijving en rente worden niet geïndexeerd en zijn gebaseerd op de financieringslasten van het RVB.

Rapenburg	2020	2021
Afschrijving	141.155	141.155
Rente	23.742	22.980

Raamsteeg	2020	2021
Afschrijving	93.665	125.699
Rente	6.437	7.874

PENSIOENREGELING

Het RMO heeft een collectieve middelloon pensioenregeling afgesloten bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW), die kwalificeert als een directe bijdrageregeling. De opgebouwde rechten worden jaarlijks af gefinancierd. De dekkingsgraad van PFZW was 92,6% per 31 december 2020.

INSTELLINGSSUBSIDIE BASISINFRASTRUCTUUR EN ERFGOEDWET

Het Ministerie van OCW heeft voor de periode 2017/2020 op Prinsjesdag 2016 een subsidiëring toegezegd. Inclusief toekomstige loon- en prijsbijstellingen heeft zich dat in de loop der jaren als volgt ontwikkeld:

	Culturele basis- infrastructuur (BIS)	Erfgoedwet huisvesting	Erfgoedwet collectiebeheer	Totaal
2017	3.577.204	2.278.308	828.387	6.683.899
2018	3.664.646	2.316.310	848.636	6.829.592
2019	3.770.151	2.369.029	873.068	7.012.248
2020	3.885.284	2.408.070	899.731	7.193.085

Op de toegezegde subsidies is wet- en regelgeving van toepassing, die door de overheid gepubliceerd wordt. Dit betreft o.a. meldingsverplichtingen en verplichtingen aangaande planmatig beleid, onderhoud en investeringen. Voor zover bekend voldoet het museum aan alle opgelegde verplichtingen. Bovendien zijn de toegezegde en ontvangen subsidies afhankelijk van een eindverantwoording, die voor 31 maart 2021 ingediend dient te worden. Deze jaarrekening is onderdeel van de eindverantwoording.

Toelichting op de categoriale exploitatierekening

De onderstaande toelichtingen zijn ook van toepassing op de functionele exploitatierekening.

Publieksinkomsten Buitenland - Tentoonstellingen

Dit betreft de omzet van de verkoop van de Egyptetentoonstelling aan de Tokyo Shimbun. De tentoonstelling in Japan loopt tot en met 2022 en de geboekte omzet is op basis van de projectvoortgang. De eerste twee tentoonstellingsvenues in Japan zijn door Corona verschoven naar het eind van het project. Het totale project vindt – stand februari 2021 – in zijn geheel, maar dus vertraagd uitgevoerd, plaats.

De geboekte en gefactureerde gelden zijn op basis van het contract dat het RMO met de organisatie in Japan, The Tokyo Shimbun, heeft afgesloten.

Indirecte opbrengsten

Het betreft hier hoofdzakelijk de ontvangen huur voor de verhuur van een deel van Rapenburg 26 en Papengracht 34 en ontvangen vergoedingen voor uitgaande bruiklenen.

Overige bijdragen uit private middelen - Goede doelen loterijen

Deze post bevat twee bijdragen van de BankGiro Loterij: de reguliere jaarlijkse bijdrage van €200.000 en de bijdrage vanuit het geormerkt werven. De reguliere bijdrage is toegezegd tot en met 2023. Het geormerkt werven fluctueert.

Salariskosten

Personeelslasten	2020	2019
Overige personeelslasten	101.353	267.166
Pensioenlasten	269.999	271.552
Salaris	2.679.822	2.732.596
Sociale lasten	451.926	488.378
Werkkosten	29.073	26.282
Totaal	3.532.172	3.785.974

Eind 2020 waren er 56,08 fte (2019: 58,5) bij het RMO in dienst. De personeelslasten zijn beïnvloed door het stopzetten van de woon-werkvergoeding, vanwege het thuiswerken als gevolg van Corona, het stil komen vallen van cursussen en opleidingen en doordat huisvesting gerelateerde personeelskosten uit de huisvestingssubsidie gefinancierd mogen worden. Dat is in 2019 per abuis niet zo verwerkt.

Omdat het museum en de bibliotheek grote delen van het jaar gesloten zijn geweest is het aantal FTE voor vrijwilligers sterk gedaald.

Specificatie personeelslasten	2020		Begroting 2020		2019	
	€	fte	€	fte	€	fte
Waarvan vast contract	2.757.739	43,8	2.956.456	46,0	2.986.836	46,2
Waarvan tijdelijk contract	774.433	12,3	646.725	12,5	791.621	12,3
Waarvan inhuur		0	0	0	7.517	0,1
Personeelslasten totaal	3.532.172	56,1	3.603.181	58,5	3.785.974	58,6
Vrijwilligers		aantal		aantal		aantal
Vrijwilligers : fte		1,2		3,5		3,5
Vrijwilligers : personen		33,0		45,0		44,0

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten waren €1.032.236 lager dan het ontvangen bedrag voor de huisvestingssubsidie. Het verschil wordt veroorzaakt door uit de huisvestingssubsidie bekostigde investeringen en gedeeltelijk gecompenseerd door vrijval van afschrijving van investeringen in eerdere jaren.

Overige lasten

Overige lasten	2020	2019
Advieskosten	130.080	83.059
Algemene kosten	104.994	24.667
Kantoorkosten	984.496	985.494
Kosten ontwerp en opbouw tentoonstellingen	1.170.516	1.347.982
Kostprijsve kopen catering	-	215.454
Kostprijsver kopen museumwinkel	173.257	349.416
Totaal	2.563.342	3.006.072

De overige lasten zijn gedaald ten opzichte van 2019. Advies- en algemene kosten zijn gestegen. De stijging in de advieskosten betreft wervings- en advieskosten voor nieuwe RvT-leden. De algemene kosten hangen samen met de wervingskosten van de Bankgiro Loterij voor nieuwe geormerkte deelnemers die enorm gestegen zijn in vergelijking met 2019.

Kosten die samenhangen met de bedrijfsvoering in het museum (tentoonstellingen, catering en de museumwinkel) zijn door de sluiting van het museum aanzienlijk gedaald. Daarnaast is de kostprijs verkopen catering niet meer opgenomen in de administratie door het aangaan van een nieuw contract met Vermaat per 1 januari 2020 waarin enkel een omzetvergoeding wordt gefactureerd.

Verschillen ten opzichte van de begroting

- De begroting van de categoriale exploitatierekening is het belangrijkste planningsinstrument. De jaarbegroting wordt als secundair managementinstrument gebruikt, in combinatie met de prognoses. De voornaamste afwijkingen tussen begroting en realisatie zijn door drie elementen veroorzaakt:
 - Bezoekersaantallen worden realistisch-conservatief begroot. Het begrote aantal bezoekers was 170.000. Dit kwam in 2020 bijna 78.000 bezoekers lager uit en de publieksinkomsten daalden dan ook met 25% ten opzichte van de begroting. De daling in de inkomsten is lager dan de daling in het aantal bezoekers. Dit komt waarschijnlijk doordat er minder gratis schoolbezoek was. Daarnaast zijn er ruim 50k hogere baten (9%

boven begroting) dan begroot uit de reizende tentoonstelling in Japan. Deze inkomsten zijn in 2019 naar 2020 verschoven.

- Naast de structurele subsidie heeft het RMO een incidentele subsidie gekregen van OCW vanwege het Corona-virus. Deze aanvullende subsidie is €1,4 miljoen. Mede hierdoor komt het totaal van de baten met een bedrag van €10,8 miljoen hoger uit dan in 2019 (€10,6 miljoen) en het begrootte bedrag van €10 miljoen.
- De sluiting van het museum heeft geresulteerd in €1,3 miljoen minder kosten dan begroot. Door Corona zijn tentoonstellingen doorgeschoven naar 2021, dit heeft gezorgd voor een daling in de overige lasten. Personeel met een oproepcontract heeft minder gewerkt dan begroot, dit resulteert in lagere personeelslasten. De afschrijvingen van een aantal nieuwe activa zijn uit de Coronasubsidie betaald. Ook is er minder geld uitgegeven aan collectieaankopen.

Toelichting op de functionele exploitatierekening

In het Handboek OCW worden de termen Publieksactiviteiten en Collectiebeheer gebruikt. In deze jaarrekening wordt hiervoor meestal Publieksfunctie en Collectiefunctie geschreven. De betekenis is identiek.

Baten

Directe inkomsten worden op basis van de aard der inkomsten toegewezen. In de regel leidt dit tot een toewijzing aan de publieksfunctie. Indirecte inkomsten worden op basis van de aard der inkomsten toegewezen. Wanneer dit niet mogelijk is, worden ze toegewezen aan algemeen beheer. Bijdragen uit private en publieke middelen zijn naar de aard toegewezen.

De OCW-subsidie voor publieksactiviteiten (BIS) komt ten gunste van de publieksfunctie. Vergelijkbaar geldt dat de subsidie OCW uit de erfgoedwet, onderdeel collectiebeheer, volledig aan de collectiefunctie is toegewezen. De OCW-subsidie uit de erfgoedwet, onderdeel huisvesting, is op basis van vierkante meters verdeeld. De publieksfunctie benut 5.630m² van de totale 13.557m² vloeroppervlakte. De collectiefunctie benut 7.618m² en de rest is algemeen beheer. Deze verdeling is op basis van de vierkante meters vóór september 2020. Vanaf dat moment huurt het RMO 532m² extra aan de Raamsteeg. Echter: het exacte aantal vierkante meters werd door de verhuurder pas in februari 2021 meegedeeld. Dit was te laat voor de jaarrekening. De resulterende afwijking door vier maanden minder vierkante meters mee te rekenen is niet materieel.

Lasten

Met uitzondering van kostenplaatsen die gerelateerd zijn aan huisvesting, zijn alle kostenplaatsen toegewezen aan de publieksfunctie, de collectiefunctie of aan het algemene beheer. Huisvesting-kostenplaatsen zijn verdeeld naar rato van het vloeroppervlak. Algemeen beheer bevat de lasten voor directie/management, ICT, P&O, secretariaat en financiën. Dit wordt verhoogd met een toewijzing van circa 1% van de huisvestingslasten. Alle andere lasten zijn direct aan de publieks- of collectiefunctie toegewezen.

Subsidiering Collectiefunctie door Publieksfunctie

De functionele exploitatierekening toont aan dat de collectiefunctie voor een bedrag van bijna €1,3 miljoen door de publieksfunctie gesubsidieerd wordt. De aankopen, die uiteraard binnen de collectiefunctie vallen, zijn hierbij buiten beschouwing gelaten. Voor een adequate uitvoering van de collectietaken die aan het RMO door de Erfgoedwet worden opgedragen, ontbreekt een bedrag van €1,3 miljoen.

WNT verantwoording

De Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (hierna: WNT) is bekrachtigd in het besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014 en de regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014.

Het bezoldigingsmaximum is €201.000. Het individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang en duur van het dienstverband, waarbij de omvang van het dienstverband nooit groter is dan 1 fte.

Bezoldiging directeur

bedragen x €1	W. Weijland
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in FTE)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	126.102
Beloningen betaalbaar op termijn	14.039
<i>Bezoldiging</i>	<i>140.141</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	201.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	Nvt
Totaal bezoldiging	140.141
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	Nvt
<u>Gegevens 2019</u>	
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in FTE)	1
<u>Bezoldiging 2019</u>	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	125.855
Beloningen betaalbaar op termijn	13.798
<i>Bezoldiging</i>	<i>139.653</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	182.307
Totaal bezoldiging 2019	139.653

Honoraria toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x €1	Dhr Van den Eijnden	Mw Sluiter	Dhr Van den Tweel	Dhr Versluys	Dhr Asscher	Mw Kortlang	Mw Hijmans vd Berg	Mw Van Geel	Mw Jironet Loewe
Functie(s)	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 09/03	1/1 – 09/03	1/5 - 31/12	1/5 - 31/12	1/5 - 31/12
Bezoldiging									
Bezoldiging	6.030	4.020	4.020	4.020	1.005	1.005	3.015	3.015	3.015
Individueel	30.150	20.100	20.100	20.100	3.789	3.789	13.455	13.455	13.455
toepasselijk bezoldigingsmaximum									
-/-	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag									
Bezoldiging	6.030	4.020	4.020	4.020	1.005	1.005	3.015	3.015	3.015
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2019									
Functie(s)	Voorzitter /lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Geen lid	Geen lid	Geen lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/12 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12			
Bezoldiging									
Bezoldiging	5.820	3880	3880	970	3880	3880			
Individueel	29.100	19.400	19.400	1.648	19.400	19.400			
toepasselijk bezoldigingsmaximum									

De raad van toezicht heeft de honoraria, inclusief onkostenvergoeding, in 2015 vastgesteld met verwijzing naar de WNT. De vergoedingen voor leden van de raad zijn aangepast, omdat zij een percentuele ontwikkeling n.a.v. de WNT-norm volgen.

Goedkeuring en vaststelling

De jaarrekening 2020 van de Stichting Rijksmuseum van Oudheden, zoals opgenomen in dit rapport is door de raad van toezicht op 26 maart 2021 goedgekeurd en aansluitend door de directie vastgesteld.

Namens de raad van toezicht

Sander van den Eijnden

Ineke Sluiter

Marc van den Tweel

Miguel John Versluys

Maarten Asscher

Cateautje Hijmans van den Bergh

Annemarie van Geel

Disa Jironet Loewe

Namens de Stichting Rijksmuseum van Oudheden

Wim Weijland
Directeur-bestuurder

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 4 februari 2021 heeft het RMO bericht ontvangen van OCW dat aan het RMO op grond van de Regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19 (RAOCCC) een tweede steunpakket ter hoogte van €817.800,- wordt verleend.

Private fondsen op naam

Het RMO is private donoren bijzonder erkentelijk voor alle bijdragen, zowel klein als groot. Zonder de private bijdragen zouden diverse projecten en aankopen niet mogelijk zijn geweest. In deze bijlage worden de fondsen op naam beschreven. Tevens is er een vermelding van de projecten en aankopen waaraan uit de fondsen bijdragen zijn geleverd.

Elisabeth Huss fonds

Mevrouw Elisabeth Huss doneerde in totaal een bedrag van €304.000, bedoeld voor aankoop van objecten en bibliotheekboeken. Hiervan is in 2020 €10.000 onttrokken ten behoeve van de aankoop van voornamelijk modern antiquarische boeken.

Van der Schans fonds

In 2016 ontving het museum uit de erfenis van Marinus Willem van der Schans een bedrag van €100.000, bedoeld voor aankoop en restauratie van voorwerpen. Er zijn geen onttrekkingen gedaan.

Asklepiosfonds

In 2017 is een schenking ontvangen van €50.000 ten behoeve van de aankoop van Egyptische of Etruskische voorwerpen. De schenker van dit fonds, bekend bij het RMO, wenst anoniem te blijven. Er zijn geen onttrekkingen gedaan.

Eega van Asklepiosfonds

De schenker van het Asklepiosfonds schonk, eveneens in 2017, een bedrag van €150.000, ten behoeve van de aankoop van Griekse en Egyptische voorwerpen. Het fonds is opgedragen aan de voormalige echtgenote van de schenker. Er zijn geen onttrekkingen gedaan.

Drs. W. Barreveld fonds

Mevrouw Barreveld schonk het museum in 2017 een bedrag van €10.000, bedoeld voor financiële ondersteuning van opgravingen, met een voorkeur voor steunverlening voor studentendeelname. Er zijn geen onttrekkingen gedaan.

Dhr. en mevr. Postma fonds.

De heer en mevrouw Postma creëerden in 2017 dit fonds, dat bestaat uit een jaarlijkse periodieke schenking van €5.000, gedurende vijf jaar. Het fonds is bedoeld voor activiteiten op het gebied van prehistorische Noordzeearcheologie. Er zijn geen onttrekkingen gedaan.

Dhr. en mevr. Knoop-Kompier fonds

De heer en mevrouw Knoop-Kompier richtten in 2019 dit fonds op. Het betreft een jaarlijkse periodieke schenking van €2.000, gedurende tien jaar. Het fonds is bedoeld voor activiteiten in de breedste zin des woord op het gebied van antiek textiel. Hiervan is in 2020 €2.000 onttrokken ten behoeve van de tentoonstelling Textiel uit Egypte. Dit bedrag is eerst aan het Knoop-Kompier fonds toegevoegd maar ook in 2020 onttrokken en komt zodoende direct ten laste van de exploitatie.

Dhr. B.W.J. Niemeijerfonds

Uit de nalatenschap van de heer Niemeijer werd een bedrag ontvangen van €20.769. Het RMO heeft besloten, na overleg en toestemming van de executeur testamentair, om deze erfenis in een fonds op naam te plaatsen, bedoeld voor internationale samenwerking in de breedste zin des woord. Uit dit fonds zijn geen onttrekkingen gedaan.

Nico en Riekje Bijnsdorp Glasfonds

Dit fonds voor de aankoop, instandhouding en studie naar glas is in de oudheid, is eind 2020 ingesteld met een eerste donatie van €4.000. De aankomende vier jaar wordt er jaarlijks €4.000 gedoneerd

Aankoopfonds particuliere schenkingen

Aan dit fonds is in 2020 €21.360 toegevoegd uit private donaties.

Restauratiefonds, bibliotheekfonds, educatiefonds

Aan de leden van de vriendenvereniging wordt sinds 2017 regelmatig gevraagd of zij het museum éénmalig of periodiek willen ondersteunen. Hen wordt gevraagd of zij hiervoor een specifieke doelstelling hadden. Vanuit deze actie zijn deze fondsen opgericht. Er zijn geen toevoegingen vanuit periodieke schenkingen geweest.

Opgravingsfonds

Dit fonds is opgericht in het jubileumjaar 2018 voor kleine eenmalige donaties vanuit de vriendenvereniging. In 2020 werd een gift ontvangen van €10.000, geschonken door een stichting die anoniem wenst te blijven, daarnaast is er een toevoeging geweest van €300 uit een private donatie. De giften zijn bedoeld voor opgravingsactiviteiten.

Legaat Gildemeester

Het legaat Gildemeester is door het Ministerie van Financiën in 2015 overgedragen. Dit betreft een bedrag van €174.952 dat is toegevoegd aan de fondsen op naam. Deze dotatie is niet vrij opneembaar, omdat volgens het testament uit 1928 alleen het rendement op het vermogen aangewend mag worden voor aankopen door het RMO. Er is een opneembaar bedrag van €32.196 aan opgebouwde rente beschikbaar. De rente wordt als deel van het Gildemeester fonds getoond.

Prestatieverantwoording

	Bezoekers 2019	OCW Afspraak activiteitenplan	Bezoekers 2020
Tentoonstellingen	13	12	15
Totaal bezoek	211.736	150.000	92.022
Reguliere bezoeken	167.836	122.500	76.784
Bezoeken Primair Onderwijs	18.476	10.000	6.884
PO is inclusief Museumdocent in klas	(1.433)	Incl.	(1.353)
Bezoeken Voortgezet Onderwijs	15.700	12.500	3.786
VO is inclusief Museumdocent in de klas	(2.458)	Incl.	(543)
Bezoeken MBO/HO/WO	9.724	5.000	4.568
<i>Specificatie bezoeken</i>			
Gratis bezoeken, ex scholieren PO	13.764 (6,5%)	12.000 (8%)	2.000 (2,2%)
Gratis bezoeken < 5 jaar	2.285	n.v.t.	1.311
Betaalde bezoeken	177.211	138.000	77.259
Bezoeken website	442.591	650.000	418.582
Unieke bezoekers website	288.594	533.000	278.854

	2019	2019	Doel	Doel	2020	2020
	Activiteiten	Deelnemers	Activiteiten	Deelnemers	Activiteiten	Deelnemers
Overige activiteiten						
Schoolgebonden activiteiten:	185	5.093	45	4.000	91	2.152
Waarvan PO	65	1.766	inclusief	inclusief	50	1.353
Waarvan VO	90	2.727	inclusief	inclusief	21	609
Waarvan MBO/HO	30	600	inclusief	inclusief	20	410
Openbare activiteiten	642	42.321	200	25.000	394	20.025
Totaal overige activiteiten	827	47.414	245	29.000	553	22.397

Toelichting op de Prestatieverantwoording

Het aantal schoolgebonden activiteiten is niet gespecificeerd naar onderwijstype. Het aantal bezoekers is exclusief de bezoekers aan tentoonstellingen die het RMO buiten Leiden heeft gemaakt.

- Schoolgebonden activiteiten: resultaatafspraak is 45 met 4.000 deelnemers.
- Openbare activiteiten: resultaatafspraak is 200 met 25.000 deelnemers.
- Online bezoek is meegeteld.
- Het bezoek van schoolklassen aan het RMO is niet meegeteld.

	Aantal 2020	Gemiddeld aantal deelnemers 2020	Totaal deelnemers 2020	Toelichting	Aantal 2019	Totaal deelnemers 2019
OPENBAAR - KINDERACTIVITEITEN						
MJU	20		506	Opgave organisator	11	1414
Kinderboekpresentaties	1		58	opgave winkelmanager	4	300
Kinderknutselactiviteiten	96		9995	uit Wyseguard	127	13823
OPENBAAR - VOLWASSENONDERWIJS	165	vóór maart 20, ná maart 13	2565	gemiddeld aantal deelnemers voor corona (20) gelijk aan 2018 en 2019; gemiddeld aantal na corona (= in najaar) naar beneden bijgesteld	184	3496
OPENBAAR - LEZINGEN						
Lezingen door medewerkers buiten het RMO	21	vóór maart 40, ná maart 20	800	Schatting gemiddeld aantal deelnemers voor corona (40) gelijk aan 2018 en 2019; gemiddeld aantal na corona (= in najaar) naar beneden bijgesteld; online gemiddeld 40	62	2480
Lezingen door medewerkers in het RMO	9	vóór maart 60, ná maart 15	495	gemiddeld aantal deelnemers voor corona (60) gelijk aan 2018 en 2019; gemiddeld aantal na corona (= in najaar) naar beneden bijgesteld	72	4320
Boekpresentaties voor volwassenen in RMO	5		565	opgave winkelmanager	16	1200
Lezingen voor vriendenvereniging ROMEO	7		1857	opgave secretaris vriendenvereniging	10	888
Lezingen van externen in RMO	22	vóór maart 60, ná maart 15	1185	gemiddeld aantal deelnemers voor corona (60) gelijk aan 2018 en 2019; gemiddeld aantal na corona (= in najaar) naar beneden bijgesteld; online gemiddeld 60	114	6840
Overige activiteiten met meerdere lezingen, niet uitgesplitst	4		129 (exclusief online)	opgave medewerker zaalverhuur	7	560
OPENBAAR - OVERIG	44		1870	opgave medewerker zaalverhuur en schatting	35	7000
Totaal openbare activiteiten	394				642	42321
SCHOOLGEBONDEN ACTIVITEITEN OVERIG						
Totaal hbo/wo	20	20 per college	410	17 colleges: schatting. 3 overige evenementen: opgave	30	600

Jaarrekening 2020

	Aantal 2020	Gemiddeld aantal deelnemers 2020	Totaal deelnemers 2020	Toelichting	Aantal 2019	Totaal deelnemers 2019
				medewerker zaalverhuur		
Totaal PO	0				1	40
Totaal VO	1		66	opgave medewerker zaalverhuur	4	400
SCHOOLGEBONDEN ACTIVITEITEN MUSEUMDOCENT IN DE KLAS						
aantal klassen PO	50		1353	Opgave servicedesk, uitdraai Wyseguard	64	1726
aantal klassen VO	20		543	Opgave servicedesk, uitdraai Wyseguard	86	2327
Totaal schoolgebonden activiteiten	91		2372		185	5093
Totaal overige activiteiten (openbaar en schoolgebonden)	485		22397		827	47414

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

[Volgt na de controle]